

ท้องถิ่นไทย ต้องทำอะไรกับอาเซียน?

ดร.ไพบุลย์ โพธิ์สุวรรณ

ท้องถิ่นไทย ต้องทำอะไรกับอาเซียน?

ดร.ไพบลีย์ โพธิ์สุวรรณ

วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น
สถาบันพระปกเกล้า

ท้องถิ่นไทย ต้องทำอะไรกับอาเซียน?

ดร.ไพฑูริย์ โพธิ์สุวรรณ

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ
National Library of Thailand Cataloging in Publication Data
ไพฑูริย์ โพธิ์สุวรรณ.

ท้องถิ่นไทย ต้องทำอะไรกับอาเซียน?-- กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า, 2557.
88 หน้า.

1. ประชาคมอาเซียน. I. ชื่อเรื่อง.

341.2473

ISBN 978-974-449-778-9

รหัสสิ่งพิมพ์ของสถาบันพระปกเกล้า วปท.57-33-1000.0

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ 978-974-449-778-9

พิมพ์ครั้งที่ 1 กันยายน 2557

จำนวนพิมพ์ 1000 เล่ม

ลิขสิทธิ์ สถาบันพระปกเกล้า

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรทัย ก๊กผล และอดิพร แก้วเปี้ย

จัดพิมพ์โดย

สถาบันพระปกเกล้า

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 5 (โซนที่ 5 ได้)

เลขที่ 120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง

เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

โทรศัพท์ 02-141-9566-70 โทรสาร 02-143-8175

<http://www.kpi.ac.th>

พิมพ์ที่

ส เจริญ การพิมพ์

1510/10 ถนนประชาราษฎร์ 1 แขวงบางซื่อ

เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร 10800

โทรศัพท์ 02-913-2080 โทรสาร 02-913-2081

นางจรินทร์พร เสนีวงศ์ ณ อยุธยา ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

คำนำ

หนังสือนี้จัดทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ที่สำคัญเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการวิเคราะห์เพื่อกำหนดตำแหน่งและแนวทางในเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองท้องถิ่นในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนด้วยตนเอง โดยเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจในประเด็นความเป็นมาของประชาคมอาเซียนและพัฒนาทักษะในการวิเคราะห์แนวทางการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนขององค์กรปกครองท้องถิ่น ซึ่งหนังสือนี้ได้บูรณาการองค์ประกอบที่เป็นหลักการ ข้อสั่งการจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและกำกับดูแลการดำเนินงานขององค์กรปกครองท้องถิ่น และการวิเคราะห์ตำแหน่งหรือสถานะของท้องถิ่นที่จะดำเนินการพัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยนำแนวทางการเตรียมความพร้อมระดับอาเซียนตามพิมพ์เขียวการดำเนินงานทั้ง 3 ประเทศและความเชื่อมโยงทั้ง 3 องค์ประกอบ และนำแนวทางการดำเนินงานที่กรมการส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดให้ดำเนินการแล้ววิเคราะห์สภาพการณ์ในท้องถิ่นเพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินงานเตรียมความพร้อมในการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองท้องถิ่นให้สอดคล้องบูรณาการกันทั้ง 3 ส่วน ซึ่งในหนังสือนี้จะใช้ภาษาที่เป็นเชิงสนทนาไม่เป็นการ โดยแบ่งออกเป็น 4 บท บทแรกจะเป็นการทำความเข้าใจเกี่ยวกับสมาคมอาเซียนและประชาคมอาเซียน บทที่ 2 เป็นการทำความเข้าใจ

ท้องถิ่นไทย
ต้องทำอะไรกับอาเซียน?

พิมพ์เขียวของประชาคมอาเซียนและความเชื่อมโยงของอาเซียน บทที่ 3 เป็นการนำเสนอแนวทางการพัฒนาจากหนังสือสั่งการ และบทที่ 4 เป็นการวิเคราะห์แนวทางการเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองท้องถิ่นที่บูรณาการกรอบการดำเนินงานตามพิมพ์เขียวและข้อสั่งการตลอดทั้งสภาพการณ์ในท้องถิ่น แนวทางที่ได้จากการวิเคราะห์สามารถนำไปสู่การพิจารณาจัดทำแผนงานโครงการขององค์กรท้องถิ่นตามระบบการจัดทำแผนพัฒนาของท้องถิ่นต่อไป

ผู้เขียนขอขอบพระคุณคณะผู้บริหารสถาบันพระปกเกล้า โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรทัย ก๊กผล ผู้อำนวยการวิทยาลัยพัฒนาการสถาบันพระปกเกล้า คุณอดิพร แก้วเปี้ย และคณะเจ้าหน้าที่วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่นทุกท่านที่สนับสนุนข้อมูล และขอขอบพระคุณคณะเจ้าหน้าที่กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ ที่ได้กรุณานำเสนอข้อมูลเอกสารสำคัญของอาเซียน เพื่อเป็นหลักในการวิเคราะห์ ทำให้ผู้เขียนได้มีโอกาสใช้เอกสารต้นฉบับในการศึกษาและวิเคราะห์ และขอบพระคุณอาจารย์ศิริวรรณ หัสรังสี ที่ได้กรุณานำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นที่ทำให้การวิเคราะห์และร้อยเรียงแนวคิดได้มิติทั้งวิชาการที่เป็นหลักการและปฏิบัติการไปในคราวเดียวกัน

หากท่านมีข้อคิดความเห็นประการใดเพื่อพัฒนาหนังสือนี้ให้ดียิ่งขึ้นจะเป็นพระคุณอย่างสูงหากท่านจะกรุณาให้คำชี้แนะ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือนี้จะช่วยจุดประกายให้เกิดแนวคิดในการพัฒนาขององค์กรปกครองท้องถิ่นในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนต่อไป

ด้วยจิตคารวะ
ดร.ไพบูลย์ โพธิ์สุวรรณ
31 กรกฎาคม 2557

บทที่ 1	บทนำ	1
	● ก่อนจะมาเป็นอาเซียน	4
	● การก่อตั้งสมาคมอาเซียน	7
	● การก่อตั้งประชาคมอาเซียน	12
	● กฎบัตรอาเซียน	14
บทที่ 2	พิมพ์เขียวประชาคมอาเซียนและความเชื่อมโยง ระหว่างกันของอาเซียน	21
	● ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน	24
	● ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	28
	● ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน	31
	● ความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน	38
บทที่ 3	ตำแหน่งขององค์กรปกครองท้องถิ่นและแนวทาง ในการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อเตรียมความพร้อม เข้าสู่ประชาคมอาเซียน	43
	● ทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองท้องถิ่น ตามกลุ่มจังหวัด	46

สารบัญ

	หน้า
● ภาคเหนือ	46
● ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	48
● ภาคกลางและภาคตะวันออก	50
● ภาคใต้	52
● การเตรียมการพัฒนาตามลักษณะเฉพาะพื้นที่	54
บทที่ 4 การวิเคราะห์ประเด็นการดำเนินงาน	63
เตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองท้องถิ่น	
● การกำหนดตำแหน่งและข้อมูลสำคัญของท้องถิ่น	66
● การวิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนา เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนขององค์กรปกครองท้องถิ่น	69
● การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาตามพิมพ์เขียว ประชาคมการเมืองและความมั่นคง	70
● การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาตามพิมพ์เขียว ประชาคมเศรษฐกิจ	73
● การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาตามพิมพ์เขียว ประชาคมสังคมและวัฒนธรรม	76
บรรณานุกรม	80
ประวัติผู้เขียน	81

ท่องเที่ยวไทย

ต้องทำอะไรกับอาเซียน?

1

บทนำ

เราจะคุยกันอยู่ใน 2 ประเด็น
ประเด็นแรก
เรื่องของความเป็นมาและประเด็นสำคัญ
ในการดำเนินงานของประชาคมอาเซียน
และประเด็นที่สอง
จะเป็นเรื่องของ การดำเนินการเตรียมความพร้อม
ขององค์กรปกครองท้องถิ่นจะรองรับการเข้าสู่
ประชาคมอาเซียน

ความเป็นมา

ณ ทศวรรษนี้ผมว่าทุกท่านคงได้ยินประเด็นเรื่องเกี่ยวกับอาเซียนมามากพอสมควร หลายท่านก็มีโอกาสได้ไปประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนหลายหน่วยงานก็ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมาแล้วครับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดนิทรรศการเครื่องแต่งกายอาเซียน คำอธิบายสามเสาหลักอาเซียน คำเปรียบเทียบสวัสดิ์ของประเทศต่างๆ เช่น มิงกาลาบา ซึ่งเป็นคำสวัสดิ์ของภาษาเมียนมาร์ ชินจ่าว ซึ่งเป็นคำสวัสดิ์ในภาษาเวียดนาม รวมทั้งเสาธง 10 ชาติสมาชิกอาเซียน ที่เห็นได้โดยทั่วไปตามห้องโถงสำนักงานภาคราชการต่างๆ แต่ก็เป็นเรื่องที่น่าสนใจนะครับว่าพอลมคำถามแรก คือว่าตอนนี้ (พ.ศ. 2557) กลุ่มประเทศอาเซียนเป็นสมาคมหรือเป็นประชาคม ท่านผู้อ่านลองตอบดูนะครับแล้วผมจะพาท่านคุยในรายละเอียด แต่ก่อนที่จะพาท่านมาคุยคำตอบกับคำถามขอพาท่านย้อนกลับมาสนทนากับประเด็นที่กระผมจะได้นำเสนอในหนังสือเล่มนี้ก่อนนะครับ

ชื่อของหนังสือเล่มนี้ท่านที่เคารพคงพอจะเอาได้ครับว่าเราจะคุยกันอยู่ใน 2 ประเด็น ประเด็นแรก เรื่องของความเป็นมาและประเด็นสำคัญในการดำเนินงานของประชาคมอาเซียน และประเด็นที่สองจะเป็นเรื่องของการดำเนินการเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองท้องถิ่นจะรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในประเด็นแรกก็จะขอพาท่านย้อนกลับไปถึงยุคก่อนผู้ใหญ่ลี แล้วก็มายุคผู้ใหญ่ลี และยุคหลังผู้ใหญ่ลี จนถึงยุคหลานผู้ใหญ่ลี กล่าวง่าย ๆ ก็คือ จะย้อนไปก่อนยุค พ.ศ. 2504

ก่อนจะเป็นสมาคมอาเซียน

เนื่องจากประเด็นที่เราจะเสวนากันเป็นเรื่องเกี่ยวกับอาเซียนซึ่งเป็นองค์กระระหว่างประเทศนะครับ ดังนั้นหน่วยในพิจารณาหรือวิเคราะห์ก็จะเรื่องของระดับประเทศ กระผมก็จะขออนุญาตจากท่านผู้อ่านเล่าความเป็นมาในระดับระหว่างประเทศก่อนเพื่อเป็นพื้นฐานแล้วค่อยวกกลับมาอีกทีว่าแล้วระดับท้องถิ่นเป็นอย่างไรในบทท้าย ๆ แต่ตอนนี้

ขอพาท่านไประลึกความหลังกันก่อนนะครับ ขอเริ่มต้นยุคก่อนผู้ใหญ่อลี
จะโต่ดั่งละกันนะครับ ว่าก่อนที่จะมาเป็นอาเซียนมีเหตุการณ์อะไร
สำคัญในภูมิภาคนี้เกิดขึ้นมาก่อน กระผมจะขอพาท่านระลึกไปที่
เวียดนามละกันนะครับ เมื่อปี พ.ศ. 2426 ดินแดนที่เป็นประเทศ
เวียดนามตกเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศส จนกระทั่งปี พ.ศ. 2484
ได้เกิดขบวนการเวียดนามด์นำโดยท่านโฮจิมินต์ต่อต้านการครอบครอง
ของฝรั่งเศส ต่อมาอีกครั้งในช่วงสงครามโลก ในแถบบ้านเรามีสงคราม
มหาเอเซียบูรพาและในปี พ.ศ. 2485 ญี่ปุ่นได้เข้ายึดครองภูมิภาค
เอเซียตะวันออกเฉียงใต้และก็นั่นแหละครับก็เข้าควบคุมเวียดนามที่
ฝรั่งเศสเคยครอบครองอยู่ไว้ด้วย ด้วยเหตุนี้ เวียดนามก็หันไปร่วมมือ
กับสหรัฐอเมริกาและฝ่ายสัมพันธมิตร ต่อมาอีกทีนะครับ ญี่ปุ่น
แพ้สงครามหลายท่านคงจำได้กับเรื่องราวการทิ้งระเบิดนิวเคลียร์ของ
สหรัฐอเมริกาถล่มประเทศญี่ปุ่นที่เมืองฮิโรชิมาและเมืองนางาซากิ
ซึ่งนำมาสู่การสิ้นสุดของสงครามโลกครั้งที่สองเมื่อปี พ.ศ. 2488
ประเทศเวียดนามได้รับเอกราชและท่านโฮจิมินห์ได้รับมอบอำนาจจาก
องค์จักรพรรดิบ่าวได้ แต่ต่อมาฝรั่งเศสได้พยายามกลับเข้าไปมีอำนาจ
ในเวียดนามอีกจึงได้มีการต่อสู้กันระหว่างเวียดนามกับฝรั่งเศส และ
ตอนท้ายๆ ผลปรากฏว่าเวียดนามเป็นฝ่ายชนะและยึดค่ายเดียนเบียนฟู
ได้ในปี พ.ศ. 2497 และได้มีการทำสัญญาสงบศึกที่เจนีวา ที่ประเทศ
สวิสเซอร์แลนด์ หรือที่เรียกเป็นทางการว่าอนุสัญญาเจนีวา มีสาระ
สำคัญก็คือ ให้แบ่งเวียดนามออกเป็นสองส่วนคือ เวียดนามเหนือ และ
เวียดนามใต้ โดยใช้เส้นรุ้งที่ 17 เหนือ ซึ่งผ่านจังหวัดกวางตรี ตามแนว
แม่น้ำเบนไฮเป็นเส้นแบ่งเขตแดน และให้เวียดนามเหนือ เวียดนามใต้
ลาว และกัมพูชา ซึ่งเคยเป็นเขตอินโดจีนของฝรั่งเศสมาตั้งแต่ปี 2468
แยกเป็นรัฐอิสระและพ้นจากการปกครองของฝรั่งเศส ในส่วนของ
เวียดนามเหนือปกครองโดยระบอบคอมมิวนิสต์ และทางเวียดนามใต้

ปกครองโดยระบอบสาธารณรัฐ ต่อมาระหว่างปี พ.ศ. 2501-2504 (ถึงยุคผู้ใหญ่อลิโพติ) เวียดนามเหนือได้ทำสงครามกับเวียดนามใต้ เป็นระยะและเพิ่มความหนักหน่วงขึ้นจนทำให้เวียดนามใต้ต้องร้องขอความช่วยเหลือจากประเทศโลกเสรี ทางฝ่ายสหรัฐอเมริกาซึ่งเห็นว่า หากเวียดนามใต้แพ้สงครามจะนำไปสู่การขยายตัวของระบอบคอมมิวนิสต์แบบโดมิโน คือ ล้มจากประเทศหนึ่งไปสู่อีกหลายๆ ประเทศ จึงนำไปสู่การตัดสินใจเข้าสู่สงครามของสหรัฐอเมริกาเพื่อช่วยเหลือเวียดนามใต้และขยายพื้นที่การทำสงครามเข้าไปในเขตเวียดนามเหนือ ในปี พ.ศ. 2508 ครั้น นอกจากนั้นแล้วยังมีคณะประเทศอื่นๆ ที่ร่วมมือกับสหรัฐอเมริกาไปช่วยเหลือเวียดนามใต้ ประเทศที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกันที่ไปช่วยเวียดนามใต้ก็ประเทศไทยกับประเทศฟิลิปปินส์ แต่ว่าเชื่อว่าเวียดนามเหนือจะไม่มีเพื่อนนะครับ เพราะได้รับการสนับสนุนจากทั้งจีน สหภาพโซเวียตและกลุ่มประเทศสังคมนิยมอีกหลายประเทศ สงครามก็ส่งผลให้เกิดความยุ่งเหยิงอีรุงตุงนังในภูมิภาคนี้ เมื่อในภูมิภาคเริ่มต้นมีสงครามประเทศต่างๆ โดยรอบที่ไม่ใช่พื้นที่สงครามก็ชักจะหวั่นไหวในความมั่นคงเป็นธรรมดาครับ เพราะแต่ละประเทศในภูมิภาคนี้ก็เป็นประเทศเล็กๆ อำนาจต่อรองในเวทีระหว่างประเทศก็มีน้อย ทางออกที่พอจะเห็นว่าจะช่วยเสริมพลังในการอยู่รอดโดยไม่ถูกรุกรานจากการขยายตัวของระบอบคอมมิวนิสต์ ทางออกที่ว่านั้นก็คือการรวมกัน ตามกาชิตแบบไทยๆ ว่ารวมกันเราอยู่ แยกกันเราตาย จากเดิมที่มีได้คุยกันในเรื่องนี้ก็เริ่มมีการพูดคุยและรวมตัวกันครับ

ในปีที่ผู้ใหญ่อลิโพติกลองประชุมคือ พ.ศ. 2504 ผู้แทนของประเทศไทย ฟิลิปปินส์ และมาเลเซีย ได้มีการพบปะหารือและร่วมมือกันจัดตั้งสมาคมอาสา ซึ่งมาจากภาษาอังกฤษนะครับ คือย่อมาจาก Association of Southeast Asia หรือย่อสั้นๆ ว่า ASA ครับ เพื่อความร่วมมือกันด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ยังไม่ได้ให้ความชัดเจนโดยตรงไป

ตรงมากับเรื่องความมั่นคงนะครับ แต่อย่างไรก็ตาม สมาคมอาสา ก็ต้องเผชิญกับเหตุการณ์ความขัดแย้งที่สำคัญได้แก่ประเทศไทยก็มีปัญหาประเด็นพิพาทเขาพระวิหารกับประเทศกัมพูชาจนต้องขึ้นศาลโลกและสิ้นสุดเมื่อปี พ.ศ. 2505 และความขัดแย้งกันระหว่างประเทศมาเลเซียและประเทศอินโดนีเซียและมีการต่อสู้ใช้กำลังและอาวุธโดยเฉพาะอย่างยิ่งบริเวณเกาะบอร์เนียว ในปี พ.ศ. 2506 ความขัดแย้งของทั้งสองประเทศสิ้นสุดลงเมื่อปี พ.ศ. 2509 สภาวการณ์ของประเทศในแถบนี้ยุ่งเหยิงจริง ๆ นะครับ ถึงแม้ว่าศาลโลกตัดสินคดีเขาพระวิหารแล้วตลอดทั้งมาเลเซียและอินโดนีเซียเลิกรบกันแล้ว แต่ประเทศในภูมิภาคนี้ก็ยังคงวุ่นไม่สร้างเพราะในเวียดนามก็ยังรบกันอยู่ครับ ทฤษฎีการล้มแบบโดมิโนก็ยังก้องอยู่ในหู จึงทำให้ภษิตรรวมกันเราอยู่ก็ยังคงก้องอยู่ในใจนะครับ อย่างกระนั้นเลย ด้วยข้อกังวลร่วมกันจึงทำให้ประเทศในภูมิภาคนี้พยายามรวมกลุ่มกันอีกครั้งครับ

การก่อตั้งสมาคมอาเซียน

ความพยายามได้สำเร็จเป็นรูปร่างความร่วมมืออย่างชัดเจนก็เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 ครับเมื่อประเทศไทย เป็นเจ้าภาพในการจัดประชุมแสวงหาความร่วมมือ โดยผู้ประสานงานหลักได้แก่ท่าน พันเอกถนัด คอมันตร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของประเทศไทย ในรัฐบาลที่มีท่านจอมพลถนอม กิตติขจร เป็นนายกรัฐมนตรี โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศจาก 5 ประเทศเข้าร่วมหารือความร่วมมือ ได้แก่ ไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ และได้ลงนามในประกาศความร่วมมือ ณ วังสราญรมย์ เรียกเป็นภาษาไทยว่า ปฏิญญากรุงเทพ 2510 หรือเรียกเป็นภาษาอังกฤษเต็มๆ ว่า The Asean Declaration (Bangkok Declaration) 1967 ครับ ประกาศจัดตั้งสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียง

เจียงใต้ (The Association of South-East Asian Nations : ASEAN) หรือที่เราเรียกกันสั้น ๆ ว่าสมาคมอาเซียน ในคำประกาศนี้เชื่อว่าด้วยเรื่องอะไรบ้างครับ

ในคำประกาศนี้ได้มุ่งความสนใจไปใน 3 ประเด็นหลักๆ นะครับ ได้แก่ เรื่องของการสร้างผลประโยชน์ร่วมกัน การแก้ปัญหาาร่วมกัน และการสร้างให้ภูมิภาคนี้เป็นภูมิภาคแห่งความมั่นคงและร่วมมือกัน เน้นอีกทีก็เน้นลิ้มเนครับ การรวมกันเพื่อสร้างความร่วมมือ ไม่ใช่แข่งขันหรือเพื่อเอาไรต์เอาเปรียบกันของประเทศสมาชิกครับ นอกจากนี้ในคำประกาศได้ตกลงว่าจะสร้างพื้นฐานการดำเนินงานที่มีความมั่นคงในการสร้างความร่วมมือของภูมิภาคด้วยจิตวิญญาณแห่งความเท่าเทียมกันและเป็นส่วนหนึ่งของกันและกันโดยมีจุดมุ่งหมายสู่ความสันติ ก้าวหน้าและความมั่งคั่งของภูมิภาค โดยเห็นพ้องและตระหนักร่วมกันว่าโลกในยุคปัจจุบัน (คือยุคหลังผู้ใหญ่สี่ คือปี พ.ศ. 2510 นะครับ) เป็นโลกที่ประเทศต่างๆ จะต้องพึ่งพาอาศัยกันมากยิ่งขึ้น และความก้าวหน้าและเจริญรุ่งเรืองในเรื่องสันติสุข อีสรภาพ ความเป็นธรรมในสังคม ตลอดจนทั้งความอยู่ดีกินดีของพลเมืองของประเทศ จะเกิดจากการส่งเสริมความเข้าใจและความร่วมมืออันดีจากประเทศเพื่อนบ้านซึ่งผูกโยงกันโดยประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม นอกจากนี้ในคำประกาศยังให้การตกลงว่าประเทศสมาชิกจะรับผิดชอบร่วมกันในการพัฒนาเศรษฐกิจและความมั่นคงทางสังคมเพื่อคงไว้ซึ่งความมีสันติและความก้าวหน้าในการพัฒนาประเทศเพื่อให้มั่นใจได้ว่าจะสามารถรักษาความมั่นคงจากภัยจากภายนอกสำหรับการชำระไว้ซึ่งอัตลักษณ์และอุดมการณ์ของประชาชนของประเทศสมาชิกได้ และที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากันนะครับคำประกาศได้ระบุชัดเจนและยืนยันว่าจะไม่ก้าวล่วงอำนาจอธิปไตยซึ่งกันและกัน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับเรื่องกิจการภายในซึ่งกันและกันนั่นเองครับ

ที่กล่าวมาเป็นการอ้อมกอบเบื้องต้นของคำประกาศนะครับ แล้วที่เป็นข้อๆ เหมือนที่นิยมประกาศกันในยุค พ.ศ. 2557 มีมัย ก็มีนะครับประกาศทั้งหมดมี 5 ข้อ ข้อแรกเป็นการประกาศว่าบัดนี้ได้มีการจัดตั้งสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้แล้วนะครับ ข้อที่สองเป็นการประกาศวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสมาคม มีอยู่ 7 วัตถุประสงค์ ได้แก่ **ประการแรก** เร่งการเติบโตทางเศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางสังคม และการพัฒนาวัฒนธรรมบนรากฐานของความเท่าเทียมและเป็นหุ้นส่วน **ประการที่สอง** ส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคงในภูมิภาคด้วยหลักกฎหมายที่เชื่อมโยงสอดคล้องกับหลักการของสหประชาชาติ **ประการที่สาม** ส่งเสริมความร่วมมือและความช่วยเหลือระหว่างกันเพื่อประโยชน์ร่วมกันทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และการบริหาร **ประการที่สี่** ให้ความช่วยเหลือกันในการฝึกอบรมและวิจัยในด้านการศึกษา วิชาชีพเชี่ยวชาญ เทคนิค และการบริหาร **ประการที่ห้า** เพิ่มประสิทธิภาพด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม แก้ไขปัญหาการค้า การคมนาคม และการติดต่อสื่อสาร **ประการที่หก** ส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ **ประการที่เจ็ด** คงไว้ซึ่งความร่วมมืออันดีกับองค์การนานาชาติที่มีอยู่ที่มีจุดมุ่งหมายเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน รวมทั้งการแสวงหาช่องทางความร่วมมือกันให้มากยิ่งขึ้น เริ่มมีหรือยังครับ เราเพิ่งจบประกาศข้อที่สองนะครับ ยังคงเหลืออีกสามข้อครับ ถ้าเหนื่อยก็พักสายตาก่อนแล้วค่อยกลับมาคุยกันใหม่นะครับ

ประกาศข้อที่สาม เป็นการประกาศกลไกในการดำเนินงานของสมาคมครับ ซึ่งมีอยู่ 4 กลไกหลัก ได้แก่ กลไกแรก การประชุมประจำปีของรัฐมนตรีกว่ากระทรวงการต่างประเทศประจำปี โดยให้เวียนกันเป็นเจ้าภาพ แต่การประชุมรอบพิเศษก็สามารถจัดขึ้นได้ครับ กลไกที่สอง ให้มีคณะกรรมการจัดการประชุมโดยรัฐมนตรีกว่ากระทรวง

การต่างประเทศของประเทศเจ้าภาพเป็นประธาน และให้มีทูตที่ได้รับการมอบหมายจากประเทศสมาชิกเป็นกรรมการ กลไกที่สาม ให้มีคณะทำงาน หรือคณะกรรมการเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน กลไกที่สี่ ให้มีเลขาธิการของแต่ละประเทศสมาชิกทำหน้าที่ประสานการดำเนินการประชุมของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และการประชุมคณะทำงานและคณะกรรมการต่างๆที่อาจจะมีการแต่งตั้งขึ้นมาภายหลัง เป็นอันว่าประกาศข้อที่สามนี้เป็นประกาศแต่งตั้งครบ เหลือประกาศอีก 2 ข้อสั้นๆ ครบ ข้อที่สี่ ประกาศว่า สมาคมนี้เปิดกว้างให้ทุกประเทศในภูมิภาคที่มีจุดมุ่งหมายสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและหลักการเดียวกันเข้าเป็นสมาชิก และข้อที่ห้า สุดท้าย สมาคมเป็นตัวแทนที่แสดงออกถึงปณิธานร่วมกันที่จะผูกโยงประเทศสมาชิกเข้าด้วยกันและร่วมมือกัน มีมิตรภาพที่ดีต่อกันเพื่อให้เกิดความมั่นคงสันติภาพ เสรีภาพ และความมั่งคั่งของภูมิภาค หลังจากประกาศจัดตั้งสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรือสมาคมอาเซียนแล้ว ก็ได้มีการดำเนินการตามเจตนารมณ์ของการก่อตั้งสมาคม แต่ท่านผู้อ่านคงจะเห็นนะครับว่าสมาคมนี้ยังรักษาทำที่เกี่ยวกับประเด็นความมั่นคง

ไว้เหมือนหนึ่งการ์ตูนนะครับ จากการประกาศปฏิญญากรุงเทพเมื่อปี พ.ศ. 2510 สงครามในเวียดนามก็ยังดำเนินการต่อสหรัฐอเมริกา ก็ยังคงให้การสนับสนุนและเข้าร่วมทำสงครามกับเวียดนามได้อย่างต่อเนื่อง ประเทศสมาชิกก็เกรงว่าจะเกิดสงครามกระจายออกมาในภูมิภาคจึงได้ออกแถลงการณ์ว่าด้วยเขตสันติภาพ เสรีภาพและความเป็นกลาง (ZOPFAN) เมื่อปี พ.ศ. 2514 จนกระทั่งปี พ.ศ. 2516 ด้วยแรงกดดันภายในประเทศทำให้สหรัฐอเมริกาถอนทหารออกจากเวียดนามใต้ ส่งผลให้ประเทศเวียดนามเหนือสามารถยึดครองประเทศเวียดนามใต้เมื่อปี พ.ศ. 2518 ผลต่อมาทำให้ทั้งเวียดนาม ลาว และ

กัมพูชา ปกครองด้วยระบอบคอมมิวนิสต์ เมื่อเริ่มเห็นคล้ายๆ กับ ทฤษฎีโดมิโนกำลังจะเกิด ทำให้สมาคมอาเซียนเริ่มแสดงออกอย่าง ชัดเจนว่าจะร่วมมือกันอย่างจริงจัง และได้มีการทำสนธิสัญญาไมตรีและ ความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (TAC) เมื่อปี พ.ศ. 2519 และสถานการณ์เริ่มบีบคั้นมากขึ้นเมื่อประเทศเวียดนามซึ่งได้รับ การสนับสนุนจากสหภาพโซเวียตได้ส่งกองกำลังเข้ายึดกรุงพนมเปญ กวาดล้างเขมรแดงที่นำโดยนายพล พต และตั้งรัฐบาลเฮง สัมริน บริหารประเทศกัมพูชา เมื่อปี พ.ศ. 2522 การยึดครองกัมพูชาโดย กองกำลังของเวียดนามยังคงอยู่ต่อและสถานการณ์มีแนวโน้มว่าจะดีขึ้น สำหรับสมาคมอาเซียนเพราะปี พ.ศ. 2527 ได้มีประเทศสมาชิกเพิ่มอีก 1 ประเทศคือบรูไน และเริ่มมีลู่ทางว่าประเทศเวียดนามจะต้องถอน ทหารออกจากกัมพูชาเนื่องจากในปี พ.ศ. 2528 นายมิกอิล กอร์บาชอฟ ได้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์และผู้นำของสหภาพ โซเวียตได้ประกาศใช้นโยบายกลาสต์นอสต์และเปเรสตรอยก้าเพื่อเปิด ประเทศให้เป็นประชาธิปไตยและปรับสภาพทางเศรษฐกิจให้เดินหน้า จากความชะงักงัน สมาคมอาเซียนเห็นได้ทีก็เลยประชุมกันและ เรียกกร้องให้เวียดนามถอนทหารออกจากกัมพูชา ในการประชุมเมื่อปี พ.ศ. 2530 ที่กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ และต่อมาในปี พ.ศ. 2532 ประเทศเวียดนามซึ่งถูกลดความช่วยเหลือจากสหภาพโซเวียต ได้ถอนทหารออกจากประเทศกัมพูชา และต่อมาเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2534 สหภาพโซเวียตก็ล่มสลาย และทำให้สงครามเย็นสิ้นสุดลง ผมว่าหลายท่านคงยังจำกันได้แน่ครับว่าในช่วงก่อนสิ้นสุดสงครามเย็น ประเทศไทยมีนายกรัฐมนตรีชื่อพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ได้มีนโยบายที่ผมเองจำได้ขึ้นใจว่า “เปลี่ยนสนามรบ เป็นสนามการค้า” ท่านเองคงเห็นแนวโน้มของการเมืองระหว่างประเทศที่มีความชัดเจนละ ครับว่าต่อไปประเทมหมาอำนาจต้องเลิกทำสงครามเย็นและหันมาทำ

มาค้าขายกัน เอาละครับ ผมขอเรียนท่านว่าเราได้จับการเสวนาในยุคของหลังผู้ใหญ่ลีแล้วนะครับ ต่อไปจะพาท่านคุยในยุคหลานผู้ใหญ่ลี คือยุคหลังสงครามเย็นเป็นต้นมาจนถึงยุคปัจจุบันนะครับ

เมื่อสิ้นสุดสงครามเย็น สมาคมอาเซียนก็มีความไวต่อสถานการณ์ครับ ได้มีการตกลงจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียนหรือ AFTA ในการประชุมที่สิงคโปร์ เมื่อปี พ.ศ. 2535 เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลกโดยการลดอุปสรรคทางการค้าทั้งที่เป็นภาษีและที่ไม่ใช่ภาษีระหว่างกัน ได้มีการจัดตั้งประชุมแก้ไขปัญหาความมั่นคงหรือ ARF เมื่อปี พ.ศ. 2537 และเป็นที่น่ายินดีที่สมาคมอาเซียนได้รับสมาชิกที่สำคัญได้แก่เวียดนามเข้าเป็นสมาชิกเมื่อปี พ.ศ. 2538 และในปีเดียวกันนี้ก็ได้มีการลงนามในสนธิสัญญาการจัดตั้งเขตปลอดอาวูรนิวเคลียร์ เมื่อประเทศเวียดนามเข้าร่วมเป็นสมาชิกสถานการณ์ทางการเมืองระหว่างประเทศในภูมิภาคนี้ได้ผ่อนคลายจากความตึงเครียดแต่อย่างไรก็ตามในปี พ.ศ. 2540 ภูมิภาคนี้ได้เผชิญกับวิกฤตเศรษฐกิจอย่างรุนแรง จึงต้องอาศัยความร่วมมือกันมากขึ้นของประเทศในภูมิภาค เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2540 ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว หรือ สปป.ลาว และประเทศเมียนมาร์ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิก และเมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2542 ประเทศกัมพูชาได้เข้าร่วมเป็นสมาชิก รวมมีสมาชิกของสมาคมทั้งสิ้น 10 ประเทศแล้วครับ

การก่อตั้งประชาคมอาเซียน

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนะครับจะเห็นได้ว่าในระยะเริ่มต้นของการก่อตั้งสมาคมอาเซียนกล่าวถึงความร่วมมือทางสังคมและวัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ถึงแม้ลึกๆ จะมีความกังวลเรื่องความมั่นคงแต่ก็ไม่ได้

กล่าวไว้อย่างชัดเจนนักในประเด็นความมั่นคง แต่หลังจากยุคสงครามเย็นกลับมีความชัดเจนขึ้นทางด้านความมั่นคงและการเจรจาเรื่องเศรษฐกิจกลายมาเป็นประเด็นหลักทั้งนี้เนื่องจากการสิ้นสุดสงครามเย็น และจากผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจเมื่อปี พ.ศ. 2540 แต่ด้านสังคมและวัฒนธรรมนั้นยังไม่ได้ให้ความสำคัญมากนัก นอกจากนี้ การดำเนินงานของสมาคมอาเซียนใช้แนวทางที่เน้นความเป็นฉันท์สามัคคี และเห็นชอบร่วมกันของประเทศสมาชิก จึงเป็นการรวมตัวกันแบบหลวมๆ แต่อย่างไรก็ตาม สภาวการณ์แข่งขันทางการค้าและเศรษฐกิจในระดับโลกมีความซับซ้อนและรุนแรง การรวมตัวของภูมิภาคอื่นๆ ที่มีความร่วมมือกันทางเศรษฐกิจทำให้เกิดการประหยัดจากขนาด และลดอุปสรรคทางการค้าระหว่างประเทศของกลุ่มประเทศในภูมิภาคอื่นๆ ทำให้เขตการค้าเสรีอาเซียนไม่เพียงพอที่จะรองรับการแข่งขันระดับโลกได้ เมื่อปี พ.ศ. 2545 นายโก๊ะ จ๊ก ตง นายกรัฐมนตรีประเทศสิงคโปร์ ได้เสนอแนวคิดการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ AEC ในการประชุมที่ประเทศกัมพูชา¹ ซึ่งเป็นการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 8 และได้มีการสานต่อแนวคิดในการประชุมสุดยอดครั้งที่ 9 ที่บาหลี ประเทศอินโดนีเซียในปี พ.ศ. 2546 และได้ลงนามในปฏิญญาความร่วมมือในอาเซียน ฉบับที่ 2 (The Declaration of ASEAN Concord II) ซึ่งเป็นการประกาศจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ในปี พ.ศ. 2563 หรือ ค.ศ. 2020 โดยมี 3 เสาหลักในการดำเนินงานร่วมกัน ได้แก่ เสถียรภาพและความมั่นคง เศรษฐกิจ และเสาสังคมและวัฒนธรรม แต่ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2550 ได้มีการประชุมสุดยอดครั้งที่ 12 และผู้นำอาเซียนได้ลงนามในปฏิญญาเซบู ที่เมืองเซบู ประเทศฟิลิปปินส์เร่งรัดการจัดตั้งประชาคมอาเซียนภายในปี พ.ศ.

¹ ไชยวัฒน์ คำชู และณัชชาภัทร อุ่นตรงจิตกร (2555). ประชาคมอาเซียนกับการปกครองท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: บริษัท ส เจริญ การพิมพ์ จำกัด

2558 และต่อมาได้มีการจัดทำกฎบัตรอาเซียน เพื่อเป็นกฎในการดำเนินงานของประชาคม และได้จัดทำพิมพ์เขียวในการดำเนินงานของประชาคมทั้ง 3 เสาหลัก ซึ่งจะขอพาท่านไปรู้จักกับกฎบัตรอาเซียนและพิมพ์เขียวการดำเนินงานตามลำดับต่อไปครับ

ที่มา <http://www.nwvoc.ac.th/>

กฎบัตรอาเซียน

ในประเด็นกฎหมายที่ท่านที่เคารพคงทราบกันดีอยู่แล้วนะครับว่า กฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศที่จะยึดโยงทุกภาคส่วนเข้าด้วยกัน เป็นพื้นฐานในการดำเนินงานของหน่วยงานที่จะต้องยึดถือร่วมกัน ก็คือรัฐธรรมนูญ แต่ถ้าประเทศในภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้จะรวมตัวกันเป็นชุมชนหรือประชาคมเดียวกันก็จะต้องมีกฎเกณฑ์ที่ยึดโยงร่วมกัน หรือกล่าวง่ายๆ ว่าเป็นกฎหมายที่จะใช้บังคับร่วมกันของประเทศสมาชิกซึ่งตอนที่เป็นสมาคมอาเซียนยังไม่มีกฎหมายที่จะใช้เพื่อเป็นกฎเกณฑ์ของประชาคมอาเซียน เรียกว่า กฎบัตรอาเซียน (ASEAN Charter)

ที่มา <http://www.nwvoc.ac.th/asean/asean1.html>

จุดเริ่มต้นของการจัดทำกฎบัตรอาเซียนก็ตรงกับงานใหญ่ ถ้าเป็นประเทศไทยประเทศเดียวผมว่าคงมีการจัดงานฉลองกันใหญ่โตครับ เพราะเป็นการดำเนินการร่างเพื่อลงนามร่วมกันในปีครบรอบ 4 ทศวรรษลูกทุ่งไทย ไม่ใช่ครบ 4 ทศวรรษการก่อตั้งสมาคมอาเซียน คือเป็นปีที่สมาคมอาเซียนมีอายุครบ 40 ปี (ท่านคงจะจำได้แน่ครับว่า ได้มีการประกาศจัดตั้งสมาคมอาเซียนตามปฎิญญากรุงเทพ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510) โดยผู้นำของประเทศสมาชิกได้ลงนามรับรองกฎบัตรอาเซียนในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 13 เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550 ณ ประเทศสิงคโปร์ การลงนามรับรองดังกล่าวทำให้อาเซียนมีฐานะเป็นนิติบุคคลในฐานะองค์การระหว่างรัฐ และสมาชิกทั้ง 10 ประเทศได้ให้สัตยาบรรณครบและมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2551 เป็นต้นมาครับ

กฎบัตรอาเซียนที่ได้กล่าวมาแล้วก็ค่อนข้างจะยืดยาวพอสมควรนะครับ ก็เพราะว่าเป็นกฎหมายสำคัญที่สมาชิกทั้ง 10 ประเทศใช้ร่วมกัน ทั้งหมดมีอยู่ 13 หมวด 55 ข้อครับ ขอพาท่านเสวนาแบบคร่าวๆ ในระดับหมวดละกันนะครับ เพราะหากไล่รายข้อคงจะเกินพิกัดจำนวนหน้าของหนังสือครับ เริ่มจากหมวดที่ 1 ก่อนนะครับ ว่าด้วยความมุ่งประสงค์และหลักการของอาเซียน เพื่อธำรงรักษาแลเพิ่มพูนสันติภาพ เพิ่มความสามารถในการปรับตัวทางการเมือง ความมั่นคง เศรษฐกิจและสังคมวัฒนธรรม ทำให้ภูมิภาคนี้ปลอดอาวุธร้ายแรง มีประชาธิปไตยและปรองดอง เป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวและมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง ลดช่องว่างทางเศรษฐกิจ มีสวัสดิการและการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม และร่วมมือกับหุ้นส่วนนอกภูมิภาค เอาคร่าวๆ นะครับ แต่ยังมีต่อครับ หลักการที่จะบรรลุความมุ่งประสงค์ที่สำคัญได้แก่ การเคารพในบูรณภาพแห่งดินแดน ระงับข้อพิพาทโดยสันติ ยึดประโยชน์ร่วมกัน ยึดถือกฎหมาย และเคารพในอัตลักษณ์

หมวดที่ 2 ว่าด้วยสภาพบุคคลตามกฎหมาย สั้นๆ ครับว่า อาเซียนในฐานะองค์การระหว่างประเทศในระดับรัฐบาล ได้รับสภาพบุคคลตามกฎหมายในกฎบัตรนี้ สั้นๆ แค่นี้จริงๆ ครับ ต่อไปเลยนะครับ

หมวดที่ 3 ว่าด้วยสมาชิกภาพ รัฐสมาชิกมีสิทธิเท่าเทียมกัน การละเมิดมีบทลงโทษ สามารถรับสมาชิกใหม่โดยจะต้องได้รับฉันทามติจากที่ประชุมสุดยอดอาเซียนและยอมรับกฎบัตร และที่สำคัญจะต้องอยู่ในภูมิภาคนี้เท่านั้นครับ

หมวดที่ 4 ว่าด้วยองค์กร กำหนดว่าที่ประชุมสุดยอดอาเซียนประกอบด้วยประมุขของรัฐหรือหัวหน้ารัฐบาลของรัฐสมาชิก จัดประชุมสองครั้งต่อปีโดยรัฐสมาชิกซึ่งเป็นประธานเป็นประธานการประชุมและ

เป็นเจ้าของภาพ ส่วนสถานที่แล้วแต่จะตกลงกัน นอกจากนั้นให้มีคณะมนตรีใน 3 เสาหลัก ให้มีองค์กรระดับรัฐมนตรีอาเซียนเฉพาะสาขา และมีเลขาธิการอาเซียนและสำนักงานเลขาธิการอาเซียน เลขาธิการมาจากการแต่งตั้งของที่ประชุมสุดยอดอาเซียน มีวาระในการดำรงตำแหน่ง 5 ปีไม่สามารถต่ออายุโดยเลือกจากคนในประเทศสมาชิก หมุนเวียนตามลำดับอักษร นอกจากนั้นยังกำหนดให้มีผู้แทนถาวรประจำอาเซียนจำนวนประเทศละ 1 คนเพื่อสนับสนุนการทำงานของคณะมนตรีประชาคมอาเซียน และให้มีองค์กรสิทธิมนุษยชนและมูลนิธิอาเซียน

หมวดที่ 5 องค์ภาวะที่มีความสัมพันธ์กับอาเซียน ให้อาเซียนมีความสัมพันธ์กับหน่วยงานที่มีความสัมพันธ์ในการดำเนินงานที่สนับสนุนการดำเนินงานตามกฎหมายบัตรอาเซียน ซึ่งได้แก่องค์กรรัฐสภาของประเทศสมาชิก องค์กรภาคธุรกิจ (สมาคมกิจ ธุรกิจหอการค้า สมาอุตสาหกรรม ที่ประชุมทางธุรกิจ เป็นต้น) สถาบันวิชาการ องค์กรภาคประชาสังคม และกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ

หมวดที่ 6 ว่าด้วยความคุ้มกันและเอกสิทธิ์ของอาเซียน อาเซียนให้ความคุ้มกันและเอกสิทธิ์ในดินแดนของรัฐสมาชิก เลขาธิการและพนักงานก็จะได้รับความคุ้มกันในการปฏิบัติหน้าที่ภายใต้บังคับของอนุสัญญากรุงเวียนนาว่าด้วยความสัมพันธ์ทางการทูต ค.ศ. 1961 ครีบ

หมวดที่ 7 การตัดสินใจ การตัดสินใจของอาเซียนจะอยู่บนพื้นฐานของการปรึกษาหารือและฉันทามติ แต่หากหาฉันทามติไม่ได้ที่ประชุมสุดยอดอาจตัดสินใจเฉพาะเรื่องได้ และในกรณีที่มีการละเมิดกฎบัตรอย่างร้ายแรงที่ประชุมสุดยอดอาเซียนจะดำเนินการเพื่อตัดสินใจ

หมวดที่ 8 การระงับข้อพิพาท ข้อพิพาทต้องระงับด้วยสันติ ประนีประนอมหรือไกล่เกลี่ยโดยมีกลไกที่เหมาะสม ในกรณีที่ไกล่เกลี่ย ไม่สามารถระงับข้อพิพาทได้ให้เสนอข้อพิพาทไปยังที่ประชุมอาเซียน เพื่อการตัดสิน

หมวดที่ 9 ว่าด้วยงบประมาณและการเงิน จะต้องดำเนินการทางการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล โดยงบประมาณมาจากการจ่ายค่าบำรุงประจำปีจากสมาชิก โดยจ่ายเท่าๆ กัน และต้องส่งให้ทันตามกำหนด

หมวดที่ 10 การบริหารและขั้นตอนการดำเนินงาน ประธานอาเซียน หมุนเวียนกันทุกปีตามลำดับอักษรภาษาอังกฤษประเทศสมาชิก มีหน้าที่เป็นประธานการประชุมสุดยอด ประธานคณะมนตรีประสานงานอาเซียน ประธานคณะมนตรีประชาคมอาเซียนทั้งสามคณะ ประธานองค์กรระดับรัฐมนตรี และเป็นประธานคณะกรรมการผู้แทนถาวร ภาษาที่ใช้ในการทำงานของอาเซียน คือ ภาษาอังกฤษครับ

หมวดที่ 11 อัตลักษณ์และสัญลักษณ์ คำขวัญของอาเซียน “วิสัยทัศน์เดียว อัตลักษณ์เดียว ประชาคมเดียว” คำขวัญนี้ ไม่เปลี่ยนทุกปีเหมือนคำขวัญวันเด็กนะครับ นอกจากนั้นยังกำหนดให้มีธงของอาเซียนที่เป็นรูปมัดรวงข้าว และมี 4 สี ได้แก่ น้ำเงิน หมายถึง สันติภาพและเสถียรภาพ แดงหมายถึงความกล้าหาญและความก้าวหน้า ขาวหมายถึงความบริสุทธิ์ และเหลืองหมายถึงความเจริญรุ่งเรือง รวงข้าว เป็นการผูกพันกันอย่างมีมิตรภาพเป็นหนึ่งเดียว วงกลมคือความเป็นเอกภาพของอาเซียนครับ นอกจากนั้นยังมีการกำหนดวงตราของอาเซียน เพลงอาเซียน และวันอาเซียน ซึ่งกำหนดให้วันก่อตั้งสมาคมอาเซียน คือวันที่ 8 สิงหาคม

หมวดที่ 12 ความสัมพันธ์กับภายนอก จะต้องพัฒนาความสัมพันธ์กับนานาชาติ องค์การและสถาบันระดับอนุภูมิภาคและระหว่างประเทศเพื่อความร่วมมือและความเป็นหุ้นส่วนเพื่อผลประโยชน์ร่วมกัน เอาละครับเหลือหมวดสุดท้าย

หมวดที่ 13 บทบัญญัติทั่วไปและบทบัญญัติสุดท้าย เป็นการตอกย้ำว่ากฎบัตรต้องได้รับการลงนามและให้สัตยาบรรณ การแก้ไขกฎบัตรต้องเป็นฉันทามติที่ประชุมสุดยอด อาจมีการทบทวนกฎบัตรหลังจากใช้บังคับกฎบัตร ต้นฉบับของกฎบัตรให้เลขาธิการอาเซียนเก็บและถ่ายสำเนาให้ประเทศสมาชิก และให้เลขาธิการอาเซียนจัดการทะเบียนกฎบัตรอาเซียนกับสำนักงานเลขาธิการสหประชาชาติ และทั้งนี้ บรรดาทรัพย์สินและกองทุนจะต้องระบุชื่อเจ้าของไว้ในนามของอาเซียน

เป็นอันว่าเราได้ทำความรู้จักกับกฎหมายสูงสุดของอาเซียนแล้วนะครับ มาถึงตรงนี้ก็คงจะพอเห็นได้นะครับว่า ประชาคมอาเซียน (ASEAN community) มีอยู่ 3 ประชาคมหลัก อย่างที่กระผมได้เรียนเอาไว้ นะครับว่านอกจากจะมีการให้สัตยาบรรณกฎบัตรอาเซียนแล้วยังมีการจัดทำและรับรองพิมพ์เขียว หรือ Blueprint เพื่อเป็นแผนปฏิบัติการในการดำเนินงานไปสู่การดำเนินงานจัดตั้งประชาคมทั้ง 3 เสา ซึ่งจะได้ชวนท่านที่เคารพเสวนากันในบทต่อไปครับ

ท้องถิ่นไทย

ต้องทำอะไรกับอาเซียน?

2

พิมพ์เขียวประชาคมอาเซียน
และความเชื่อมโยงระหว่างกัน
ของอาเซียน

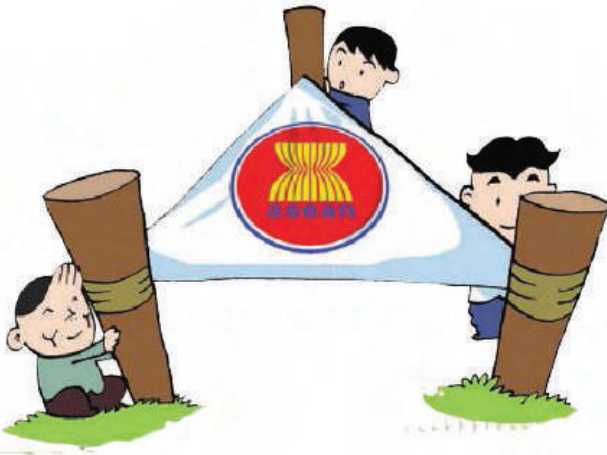

3 ประชาคม
ก็มาจาก 3 เสาหลัก ได้แก่
ประชาคมการเมืองและความมั่นคง
ประชาคมเศรษฐกิจ
และประชาคมสังคมและวัฒนธรรม

ท่านที่เคารพครับ เวลาเราจะทำการก่อสร้างเขาก็มีแบบบ้านคร่าว ๆ มาอธิบายให้ช่างดูก่อนแล้วแต่ส่วนของการก่อสร้างก็จะมีรายละเอียดให้ช่างทำตาม แบบที่ช่างจะต้องทำตามนี้แหละครับเรียกว่าพิมพ์เขียว แต่ภาษาอังกฤษเรียกว่า blueprint กิ่ง ๆ อยู่เหมือนกันครับ blue ผมเรียนตอนอยู่ชั้นประถมปีที่ 5 แปลว่าสีน้ำเงิน พอเอามารวมกับคำว่า print กลับกลายเป็นว่าสีเขียว เอาเถอะครับจะแปลว่าเขียวหรือน้ำเงิน เราคงไม่มีเวลาพอวิเคราะห์ที่มาของคำในเชิงนั้น แต่พิมพ์เขียวที่เราจะเสวนากันต่อไปนี้ เป็นพิมพ์เขียวที่จะก่อสร้างประชาคมทั้ง 3 ประชาคม ภายใต้ประชาคมอาเซียน ว่าถ้าเราจะทำให้สิ่งที่เรียกว่าประชาคมอาเซียนเกิดขึ้นเราต้องสร้างอะไรบ้าง ที่เราต้องสานเสวนาในเรื่องนี้ ก่อนก็เพราะว่าจะได้เป็นฐานในการวิเคราะห์ในการดำเนินงานของท้องถิ่นให้สอดคล้องกับแบบพิมพ์เขียวของประชาคม จะได้บูรณาการแนวทางในการดำเนินการให้สนับสนุนการดำเนินงานตามพิมพ์เขียวประชาคมอาเซียนครับ ผมเองได้มีโอกาสไปเสวนาแลกเปลี่ยนแนวทางการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ส่วนใหญ่ungs ครับ เพราะไม่รู้ว่าจะทำอะไรนอกจากจัดนิทรรศการ ผมว่าหากท่านเข้าใจแผนใหญ่หรือพิมพ์เขียวแล้ว ผมรับรองว่าแนวคิดจะบรรเจิดและจะเริ่มเห็นเองว่าจะต้องทำอะไรในพื้นที่ที่ท่านรับผิดชอบ

เอาละครับท่านคงจำได้นะครับว่า 3 ประเทศ ก็มาจาก 3 เสาหลัก ได้แก่ ประเทศการเมืองและความมั่นคง ประเทศเศรษฐกิจ และ ประเทศสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งเราจะได้ไล่เรียงกันไปให้เห็นองค์ประกอบของแต่ละประเทศตามลำดับนะครับ ขอเริ่มที่ประเทศแรกครับ

ที่มา <http://www.nwvoc.ac.th/asean/asean1.html>

ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

ในส่วนของประเทศการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community Blueprint หรือ APSC) มีความมุ่งหวังที่จะสร้างความร่วมมือทางการเมืองและความมั่นคงเพื่อเป็นหลักประกันว่าภูมิภาคนี้จะอยู่ร่วมกันภายในภูมิภาคและนอกภูมิภาคอย่างสันติสุข ในบรรยากาศของประชาธิปไตย ยุติธรรมและความปรองดอง มีธรรมาภิบาล และคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและความเท่าเทียมกัน โดยสนับสนุนการดำเนินงานทั้งความมั่นคงทางการเมือง เศรษฐกิจ

และสังคม โดยยึดแนวทางการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี ตลอดจนทั้งการดำเนินการแก้ไขปัญหาคความมั่นคงในรูปแบบใหม่ เพื่อดำเนินการตามความมุ่งหวังดังกล่าวมาครบ ประชาคมนี้ก็ได้แบ่งคุณลักษณะที่สำคัญออกเป็น 3 คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกัน ได้แก่ คุณลักษณะแรก มีกติกามีการพัฒนาค่านิยมและบรรทัดฐานร่วมกัน คุณลักษณะที่สอง มีความเป็นเอกภาพ สงบสุข มีความแข็งแกร่งและรับผิดชอบร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาคความมั่นคงในทุกมิติ และคุณลักษณะที่สาม มีพลวัตรและติดต่อสัมพันธ์กับโลกภายนอกในลักษณะที่เพิ่มการพึ่งพากันมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นพื้นฐานขอพาท่านไปลงประเด็นย่อยลงไปในแต่ละองค์ประกอบนะครับ

องค์ประกอบแรก ประชาคมที่มีกติกามีการพัฒนาค่านิยมและบรรทัดฐานร่วมกัน มีองค์ประกอบย่อยที่สำคัญ รวม 2 ประการ ได้แก่ **ประการแรก** การสร้างความร่วมมือด้านการพัฒนาการทางการเมือง โดยการส่งเสริมความเข้าใจและให้การยอมรับในระบบการเมืองการปกครองรวมทั้งประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของประเทศสมาชิก อำนวยความสะดวกในการแลกเปลี่ยนไหลเวียนของข้อมูลข่าวสาร การพัฒนายุทธศาสตร์เพื่อเสริมสร้างและอำนวยความสะดวกยุทธธรรม การส่งเสริมธรรมาภิบาลและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน การมีส่วนร่วมของภาคส่วนอื่นๆ เพื่อร่วมพัฒนาอาเซียน การส่งเสริมประชาธิปไตย สันติภาพ และเสถียรภาพในภูมิภาค **ประการที่สอง** การสร้างและแบ่งปันกฎเกณฑ์ร่วม ได้แก่ การปรับหน่วยงานให้สอดคล้องกับกฎบัตรอาเซียน การเสริมสร้างความร่วมมือภายใต้สนธิสัญญามิตรภาพและความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ดำเนินการตามปฏิญญาว่าด้วยทะเลจีนใต้เพื่อรักษาสันติภาพ ส่งเสริมเพื่อให้ภูมิภาคนี้ปลอดอาวุธนิวเคลียร์ ส่งเสริมความร่วมมือทางทะเลของอาเซียน

องค์ประกอบที่สอง เป็นภูมิภาคที่มีความเป็นเอกภาพ สงบสุขและมีความแข็งแกร่ง และมีความรับผิดชอบร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาความมั่นคงในทุกมิติ มีองค์ประกอบย่อยที่สำคัญรวม 6 ประการได้แก่ **ประการแรก** การป้องกันความขัดแย้งและมาตรการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ซึ่งมีประเด็นที่จะต้องดำเนินการที่สำคัญ คือ การแลกเปลี่ยนทางการทหาร การสร้างความโปร่งใสและความเข้าใจในนโยบายกลาโหม การดำเนินการตามเออาร์เอฟ การเคารพในบูรณภาพแห่งดินแดน การพัฒนาโครงการความร่วมมือที่เป็นรูปธรรม **ประการที่สอง** การแก้ไขความขัดแย้งและระงับข้อพิพาทโดยสันติวิธี มีประเด็นที่จะต้องดำเนินการที่สำคัญคือ การพัฒนารูปแบบระงับข้อพิพาท การวิจัยเรื่องสันติภาพ การส่งเสริมความร่วมมือในภูมิภาคในประเด็นเรื่องสันติภาพ **ประการที่สาม** การสร้างสันติภาพหลังความขัดแย้ง มีประเด็นที่จะต้องดำเนินงาน ได้แก่ การพัฒนาความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และสร้างขีดความสามารถของบุคคลในพื้นที่ขัดแย้ง ความร่วมมือในการไกล่เกลี่ยประนีประนอมและค่านิยมที่ยึดสันติภาพเป็นหลักคิด **ประการที่สี่** ความมั่นคงในรูปแบบใหม่ มีประเด็นที่จะต้องดำเนินการได้แก่ การสร้างความร่วมมือในการรองรับปัญหาความมั่นคงในรูปแบบใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาชญากรรมข้ามชาติและความท้าทายข้ามแดนอื่นๆ เช่น การค้ามนุษย์ ยาเสพติด การก่อการร้าย การประมงที่ผิดกฎหมาย การค้าอาวุธ การแพร่ขยายอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ โจรสลัด การจี้เครื่องบิน การลักลอบส่งออกและนำเข้า และการจัดการชายแดนและเอกสารเดินทาง **ประการที่ห้า** การเสริมสร้างความร่วมมือของอาเซียนในด้านการจัดการภัยพิบัติและการตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉิน มีประเด็นที่จะต้องดำเนินงานได้แก่ การเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน เพื่อช่วยเหลือประเทศที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติที่ทันเหตุการณ์

พัฒนาแลกเปลี่ยนกันระหว่างประเทศสมาชิกรวมทั้งองค์กรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาเซียน และ**ประการที่หก** สุดท้าย ได้แก่ การตอบสนองที่มีประสิทธิภาพและทันต่อเหตุการณ์ต่อสถานการณ์เร่งด่วน โดยให้ผู้นำหรือรัฐมนตรีได้ประชุมเพื่อกำหนดกรอบในการดำเนินงานที่ตอบสนองต่อเหตุการณ์ได้อย่างรวดเร็ว

องค์กรประกอบที่สาม มีพลวัตและติดต่อสัมพันธ์กับโลกภายนอก ในลักษณะที่เพิ่มการพึ่งพากันมากยิ่งขึ้น ในองค์กรประกอบนี้ต้องการส่งเสริมและรักษาความสัมพันธ์ที่เป็นมิตรและเป็นประโยชน์ร่วมกันกับประเทศภายนอก มีประเด็นที่จะต้องดำเนินการหลักรวม 3 ประการครับ **ประการแรก** การส่งเสริมความเป็นศูนย์กลางของอาเซียน ในความร่วมมือในระดับภูมิภาค เช่น การเป็นเจ้าภาพการประชุมและการเข้าร่วมกิจกรรมกับภูมิภาคอื่น การริเริ่มความร่วมมือ การทูตเชิงป้องกัน **ประการที่สอง** การส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีขึ้นกับประเทศภายนอก ได้แก่ การส่งเสริมกิจกรรมเพื่อให้เกิดการตระหนักรู้กิจการของอาเซียน และการแสวงหาโอกาสความร่วมมือในองค์กรระดับภูมิภาคอื่นๆ และ**ประการที่สาม** การส่งเสริมการปรึกษาหารือความร่วมมือพหุภาคีในประเด็นที่มีข้อกังวลร่วม ได้แก่ การตั้งผู้แทนถาวรประจำสหประชาชาติและองค์กรระหว่างประเทศอื่นๆ

ก่อนจะไปประชาคมเศรษฐกิจ อยากจะชวนท่านระลึกย้อนกลับไปอีกทีครับ ท่านพอจะเห็นประเด็นที่จะต้องดำเนินการเตรียมความพร้อมในประชาคมการเมืองและความมั่นคงที่สอดคล้องกับสภาพการในพื้นที่ของท่านหรือยังครับ ถ้ามีได้แก่เรื่องอะไรบ้าง ลองจดไว้ก็จะดีครับ เพราะตอนท้ายๆ ของหนังสือนี้ผมจะได้ชวนท่านเสวนาแนวทางการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของท้องถิ่นท่านครับ

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economy Community หรือ AEC) เป็นประเด็นที่ผู้คนส่วนใหญ่เอ่ยถึงมากที่สุดครับ จนกลายเป็นว่ามีผู้คนจำนวนมากไม่แน่ใจว่าการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เป็นการเตรียมความพร้อมเข้าสู่เออีซี นั่นคือเข้าใจว่าเออีซีกับประชาคมอาเซียนคือสิ่งเดียวกันครับ ไม่ได้คิดว่าเออีซีเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียน เอาละครับขอเข้าเรื่องของเรaley นะครับ ในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีประเด็นพื้นฐานในการพัฒนาที่มุ่งเน้นการประสานผลประโยชน์ของประเทศสมาชิก สร้างให้อาเซียนมีความเป็นพลวัตที่สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ภูมิภาคนี้เป็นภูมิภาคที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง มีขีดความสามารถในการแข่งขัน มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมเพื่อลดช่องว่างการพัฒนาครับ และเพื่อบรรลุประเด็นพื้นฐานเหล่านี้ พิมพ์เขียวของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนได้กำหนดคุณลักษณะที่สำคัญไว้ 4 องค์ประกอบครับ ได้แก่ การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว การเป็นภูมิภาคที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูง การเป็นภูมิภาคที่มีพัฒนาการทางเศรษฐกิจที่เท่าเทียมกัน และการเป็นภูมิภาคที่มีการบูรณาการกับเศรษฐกิจโลก กระทบจะขอพาท่านที่เคารพไปทัศนองค์กรประกอบไล่เรียงกันไปทีละองค์ประกอบละกันนะครับ

องค์ประกอบแรก การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว ในองค์ประกอบนี้มีประเด็นที่จะพิจารณากันรวม 7 ประการได้แก่ **ประการแรก** การเคลื่อนย้ายสินค้าเสรีผ่านการดำเนินงานเขตการค้าเสรีอาเซียน ที่สำคัญคือการยกเลิกภาษีและมาตรการกีดกันการค้าที่มีใช้ภาษี การบูรณาการด้านพิธีศุลกากร ส่งเสริมกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดของสินค้า การอำนวยความสะดวกทางการค้า มาตรฐานและอุปสรรคทาง

เทคนิคที่สอดคล้องกับแนวทางองค์การการค้าโลก **ประการที่สอง** การเปิดเสรีการค้าบริการ การยอมรับในวิชาชีพเพื่อความสะดวกในการเคลื่อนย้ายบุคลากรในภูมิภาค การพัฒนาบุคลากรและเสริมสร้างขีดความสามารถในการค้าและบริการ **ประการที่สาม** การเปิดเสรีด้านการลงทุน เป็นการส่งเสริมให้เกิดการลงทุนโดยตรงจากประเทศนอกอาเซียน และลงทุนระหว่างกันในประเทศกลุ่มสมาชิก โดยให้ความคุ้มครองการลงทุนและอำนวยความสะดวกในการลงทุน ปรับลดขั้นตอนในการขออนุญาต **ประการที่สี่** การเปิดเสรีด้านทุน กล่าวคือ การส่งเสริมและพัฒนาการรวมกลุ่มของตลาดทุน และอนุญาตให้มีการเคลื่อนย้ายเงินทุนเสรีมากขึ้น และ**ประการที่ห้า** การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมืออย่างเสรี อำนวยความสะดวกในการเดินทางสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้า บริการและการลงทุน **ประการที่หก** การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ กระตุ้นให้เกิดการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจและเพิ่มประสิทธิภาพในสาขาสำคัญเพื่อรักษาขีดความสามารถในการแข่งขัน และ**ประการที่เจ็ด** อาหาร เกษตร และป่าไม้ เน้นที่การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าอาหาร เกษตร และป่าไม้ในระยะยาว ปรับระดับสารพิษตกค้างให้ได้มาตรฐานสากล และส่งเสริมสหกรณ์การเกษตร

องค์ประกอบที่สอง การไปสู่ภูมิภาคที่มีความสามารถในการแข่งขันสูง ในองค์ประกอบนี้มีประเด็นที่จะต้องดำเนินการที่สำคัญรวม 6 ประการ **ประการแรก** นโยบายการแข่งขัน การแข่งขันทางการค้าจะต้องให้มีการแข่งขันกันอย่างยุติธรรม **ประการที่สอง** การคุ้มครองผู้บริโภค โดยจะต้องมีการตั้งคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคการจัดตั้งเครือข่ายคุ้มครองผู้บริโภค และการฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองผู้บริโภค **ประการที่สาม** สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา โดยการดำเนินการให้ความร่วมมือคุ้มครองสิทธิและทรัพย์สินทางปัญญาและ

ส่งเสริมความร่วมมือในการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรทาง
พันธุกรรมและศิลปวัฒนธรรม **ประการที่สี่** การพัฒนาโครงสร้าง
พื้นฐาน เน้นการพัฒนาเครือข่ายการขนส่งที่มีประสิทธิภาพ มั่นคง
และเชื่อมโยงประเทศสมาชิกอาเซียนและประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งทางบก
ทางน้ำและทางอากาศ นอกจากนั้น จะต้องพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้าน
ข้อมูล พลังงาน เหมืองแร่ และการสนับสนุนด้านการเงินในการพัฒนา
โครงสร้างพื้นฐาน **ประการที่ห้า** ภาษีอากร จะต้องดำเนินการเพื่อ
หลีกเลี่ยงการจัดเก็บภาษีซ้ำซ้อน และประการที่หก พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์-
โทรนิคส์ ส่งเสริมและสนับสนุนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ โดยมีโครงสร้าง
พื้นฐานทางกฎหมาย และมีการสร้างเครือข่ายทางธุรกิจ

องค์ประกอบที่สาม การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเท่าเทียมกัน ใน
องค์ประกอบนี้มีประเด็นในการดำเนินการที่สำคัญรวม 2 ประการ
ได้แก่ **ประการแรก** การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
โดยจะต้องเร่งการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพื่อให้มี
ขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการมีส่วนร่วมในการสร้างเครือข่าย
ผลผลิตและการกระจายสินค้าในภูมิภาค ตลอดจนทั้งการส่งเสริมแนวทางการ
บริการจัดการและแหล่งเงินทุน **ประการที่สอง** การริเริ่มเพื่อการ
รวมตัวของอาเซียน เน้นการลดช่องว่างการพัฒนา ช่วยเหลือกันด้าน
เทคนิคและการเสริมสร้างขีดความสามารถทั้งภาคเอกชนและภาครัฐ
เพื่อให้เกิดการรวมกลุ่มและแก้ไขปัญหาที่อาจจะเกิดผลกระทบทางลบ
จากการรวมกลุ่ม

องค์ประกอบที่สี่ การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก อาเซียน
มีลักษณะที่จะต้องติดต่อสัมพันธ์กับโลกภายนอกที่ต้องพึ่งพาทั้งภาค
การผลิต การตลาดและอุตสาหกรรมในระดับโลก ดังนั้นการบูรณาการ
กับเศรษฐกิจโลกจึงเป็นเรื่องสำคัญ โดยมีประเด็นสำคัญที่จะต้องดำเนิน

การรวม 2 ประการได้แก่ **ประการแรก** การสร้างความเป็นหนึ่งเดียวในการสัมพันธ์กับเศรษฐกิจภายนอกกลุ่ม เช่น การเจรจาการค้า และจะต้องมีระบบสนับสนุนการประสานงานที่มีความชัดเจน **ประการที่สอง** การส่งเสริมการเข้าไปมีส่วนร่วมในเครือข่ายอุปทานของโลก โดยรับหลักการปฏิบัติที่เป็นสากลในการผลิตและจำหน่าย และมีการพัฒนาความช่วยเหลือทางวิชาการเพื่อยกระดับขีดความสามารถเพื่อยกระดับผลิตภาพทางอุตสาหกรรม

เราก็ได้ทัศนวิสัยข้อใหญ่ๆ ของประชาคมด้านเศรษฐกิจจบไปแล้วนะครับ ก่อนจะพาท่านเสวนาในประชาคมที่ 3 ก็อยากจะชวนท่านที่เคารพลองพิจารณาดูสักนิดครับว่า ท่านเห็นประเด็นใดในองค์ประกอบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่หรือท้องถิ่นของท่านที่จะต้องไปดำเนินการนะครับ แล้วก็จดไว้นะครับ เราจะได้อภิปรายในเชิงลึกเพื่อท่านจะได้นำไปสู่การปฏิบัติต่อไป

ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

ประชาสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community หรือ ASCC) มีเจตนารมณ์ที่จะสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในมวลประชาชนของอาเซียน มีอัตลักษณ์ร่วมกัน รับผิดชอบร่วมกัน เป็นสังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปันเป็นเพื่อนบ้านที่ดีและมีความเข้าใจและรู้สึกที่ดีต่อกัน โดยประชาคมนี้มีคุณลักษณะที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญตามพิมพ์เขียวในการดำเนินงาน รวมแล้ว 6 องค์ประกอบครับ ท่านที่เคารพอดทนเสวนาในประเด็นพิมพ์เขียวอีกนิดนะครับ เพราะเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการที่เราจะไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานจริง ผมขอเริ่มไล่เรียงองค์ประกอบตามลำดับนะครับ

ที่มา <http://www.ubu.ac.th/>

องค์ประกอบแรก การพัฒนามนุษย์ โดยจะเน้นเรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในอาเซียนให้เข้าถึงโอกาสในการพัฒนา โดยมีประเด็นที่จะต้องพิจารณาดำเนินการอยู่ 7 ประการนะครับ **ประการแรก** การศึกษา โดยเน้นให้มีการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง การฝึกอบรมอาชีพ การให้ทุนการศึกษา การศึกษาทางไกลและทางอินเทอร์เน็ต การสร้างเครือข่ายการศึกษา ความเท่าเทียมกันทางเพศในการศึกษา การศึกษาแลกเปลี่ยนเรื่องค่านิยมร่วมและวัฒนธรรม การพัฒนาผู้นำเยาวชนอาเซียน การดำเนินงานด้านเยาวชนอาเซียน การดูแลเด็กเล็ก และการเรียนรู้ตลอดชีวิต **ประการที่สอง** การลงทุนในทรัพยากรมนุษย์ เป็นการดำเนินงานเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับแรงงานอาเซียนเพื่อเอื้อต่อการรองรับความท้าทายในการเข้าสู่อาเซียน โดยการฝึกอบรมทักษะในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ **ประการที่สาม** การส่งเสริมการจ้างงานที่เหมาะสม เพื่อให้มีการทำงานที่ถูกต้อง

เหมาะสมและมีความปลอดภัย โดยการจัดทำกรอบทักษะระดับชาติและการสร้างเครือข่ายอุตสาหกรรม **ประการที่สี่** การส่งเสริมเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเน้นการดำเนินโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ความสามารถในเทคโนโลยีสารสนเทศทั้งในส่วนของการศึกษาและการทำงาน **ประการที่ห้า** การอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเชิงประยุกต์ เพื่อพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการถ่ายทอดเทคโนโลยีในเชิงพาณิชย์ โดยมียุทธศาสตร์การดำเนินงานร่วมกับภาคเอกชน **ประการที่หก** การเสริมสร้างทักษะในการประกอบการสำหรับสตรี เยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มคนชายขอบเพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่โดยให้มีเครือข่ายผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบการ และ**ประการที่เจ็ด** สูดท้ายแล้วครับ การพัฒนาสมรรถนะของระบบราชการ เพื่อให้ระบบราชการมีประสิทธิภาพ โปร่งใส มีความรับผิดชอบน่าเชื่อถือ โดยการเพิ่มขีดความสามารถของทรัพยากรบุคคลในระบบราชการและเพิ่มความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิก

องค์ประกอบที่สอง การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม เพื่อส่งเสริมความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดี มีสภาพแวดล้อมที่มั่นคงปลอดภัยปลอดภัยจากยาเสพติดและภัยพิบัติ ตลอดทั้งการมีสุขภาพที่ดี ในองค์ประกอบนี้มีสิ่งที่จะต้องพิจารณาดำเนินการหลักๆ รวม 7 ประการครับ **ประการแรก** การขจัดความยากจน ซึ่งเน้นการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านสังคมและเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกับสหประชาชาติในการกำจัดความยากจนและความหิวโหย **ประการที่สอง** การสร้างเครือข่ายความปลอดภัยทางสังคมและความคุ้มกันจากผลกระทบด้านลบจากการรวมตัวอาเซียนและโลกาภิวัตน์ เพื่อให้ประชาชนประชาชนได้รับสวัสดิการสังคม และคุ้มครองทางสังคมที่ยั่งยืน และเพิ่มความสามารถในการจัดการความเสี่ยงทาง

สังคม **ประการที่สาม** การส่งเสริมความมั่นคงและความปลอดภัยในด้านอาหาร เพื่อให้มั่นใจว่าประชาชนของอาเซียนมีอาหารเพียงพอตลอดเวลาและมีความมั่นใจในความปลอดภัยของอาหาร **ประการที่สี่** การเข้าถึงการดูแลสุขภาพและส่งเสริมการดำรงชีวิตที่มีสุขภาพ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงการรักษาสุขภาพและบริการทางการแพทย์ มียาที่เพียงพอและราคาถูก **ประการที่ห้า** การเพิ่มศักยภาพในการควบคุมโรคติดต่อ เพื่อให้มีความพร้อมและประสิทธิภาพในการป้องกันโรคในระดับภูมิภาคให้ทันเวลา **ประการที่หก** การแก้ไขปัญหาหยาเสพติด โดยมีเป้าหมายที่จะลดปัญหาหยาเสพติด ซึ่งเน้นมาตรการป้องกันและส่งเสริมการเข้าถึงในการบำบัดรักษาและฟื้นฟู **ประการที่เจ็ด** การสร้างความพร้อมเพื่อรองรับภัยพิบัติและประชาคมที่ปลอดภัย เพื่อให้สามารถลดการสูญเสียทรัพย์สินและชีวิตที่เกิดจากภัยพิบัติ โดยจะต้องมีความร่วมมือกันทั้งในระดับภูมิภาคและระหว่างประเทศ

องค์ประกอบที่สาม ความยุติธรรมและสิทธิ เพื่อส่งเสริมความยุติธรรมที่คุ้มครองสิทธิและสวัสดิการโดยสะท้อนอยู่ในนโยบายของรัฐ ในองค์ประกอบนี้มีสิ่งที่จะต้องดำเนินการที่สำคัญรวม 3 ประการ ครบ **ประการแรก** การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการสำหรับสตรี เด็ก ผู้สูงอายุ และผู้พิการ เพื่อปกป้องผลประโยชน์ สิทธิ และยกระดับคุณภาพชีวิตอย่างเท่าเทียม **ประการที่สอง** การคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน โดยจะต้องคุ้มครองแรงงานโยกย้ายถิ่นฐานให้สอดคล้องกับปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยการคุ้มครองและส่งเสริมสิทธิของแรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน **ประการที่สาม** การส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนของอาเซียน

องค์ประกอบที่สี่ การส่งเสริมความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม ในองค์ประกอบนี้เน้นเรื่องการส่งเสริมสิ่งแวดล้อมที่มีสีเขียวและสะอาด โดยปกป้องทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเพื่อการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน องค์ประกอบนี้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญมากจึงมีสิ่งที่จะต้องดำเนินการร่วมกันจำนวนมากครับ ตามพิมพ์เขียวกำหนดให้มีสิ่งที่จะต้องดำเนินการรวม 11 ประการครับ **ประการแรก** การจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมโลก เน้นการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมของโลกที่อยู่บนพื้นฐานของความเท่าเทียม ยืดหยุ่นและมีประสิทธิภาพ และหลักความรับผิดชอบร่วมกันโดยสะท้อนถึงสภาพการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่แตกต่างกัน **ประการที่สอง** การจัดการและการป้องกันปัญหามลพิษทางสิ่งแวดล้อมข้ามแดน เพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างประเทศต่อปัญหามลพิษจากสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาหมอกควันข้ามแดน การเคลื่อนย้ายสิ่งปฏิภูลข้ามแดน **ประการที่สาม** การส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้อาเซียนมีความเขียวสะอาดและประชาชนมีค่านิยมที่มีความสอดคล้องกับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม **ประการที่สี่** การส่งเสริมเทคโนโลยีด้านสิ่งแวดล้อม เป็นการส่งเสริมการสร้างเทคโนโลยีด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อบรรลุเป้าหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยให้มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมให้น้อยที่สุด **ประการที่ห้า** การส่งเสริมคุณภาพชีวิตในเขตเมือง ทั้งนี้เพื่อเป็นการรับประกันว่าชุมชนในเขตเมืองของอาเซียนจะมีสิ่งแวดล้อมที่ดีและยั่งยืนรองรับความต้องการของประชาชนทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจได้ **ประการที่หก** การประสานนโยบายและฐานข้อมูลสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้เพื่อให้มีการบูรณาการด้านสิ่งแวดล้อมโดยคำนึงถึงสถานะแวดล้อมของแต่ละประเทศสมาชิก **ประการที่เจ็ด** การส่งเสริมการใช้ทรัพยากรชายฝั่งทะเลและทรัพยากรทางทะเล เพื่อเป็น

หลักประกันว่าการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจจะได้รับการจัดสรรอย่างยั่งยืนและตระหนักรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่งทะเล **ประการที่แปด** การส่งเสริมการจัดการเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เพื่อให้มั่นใจได้ว่าความหลากหลายทางชีวภาพของอาเซียนจะได้รับการรักษาและจัดการอย่างยั่งยืน **ประการที่เก้า** การส่งเสริมความยั่งยืนของทรัพยากรน้ำจืด โดยเน้นถึงการเข้าถึงทรัพยากรน้ำจืดอย่างเท่าเทียมทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพที่เพียงพอเพื่อรองรับความต้องการของประชาชนของอาเซียน **ประการที่สิบ** การตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศและการจัดการต่อผลกระทบ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศ โดยดำเนินการตามมาตรการในการบรรเทาทุกข์และปรับตัวบนพื้นฐานของความรับผิดชอบร่วมกัน และ**ประการที่สิบเอ็ด** สู้ภัยแล้วครับ การส่งเสริมการบริหารจัดการป่าไม้ที่ยั่งยืน เพื่อส่งเสริมการบริหารจัดการป่าไม้ให้เกิดความยั่งยืน ในขณะเดียวกันก็ลดและหยุดกิจกรรมที่ไม่ยั่งยืน ดำเนินการปราบปรามการลักลอบตัดไม้และการค้าที่เกี่ยวข้องอื่นๆ

องค์ประกอบที่ห้า การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้คนในอาเซียนตระหนักและมีค่านิยมร่วมกันในความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันท่ามกลางความแตกต่างและหลากหลายของสังคม ในองค์ประกอบนี้มีสิ่งที่จะต้องดำเนินการหลัก รวม 4 ประการครับ **ประการแรก** การส่งเสริมการตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียนและความรู้สึกของการเป็นประชาคม เพื่อสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของและส่งเสริมความเข้าใจอันดีในวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ศาสนาและอารยธรรม **ประการที่สอง** การอนุรักษ์และส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรมอาเซียน เพื่ออนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของอาเซียนในภาพรวม **ประการที่สาม** การส่งเสริมการสร้างสรรค์ด้านวัฒนธรรมและอุตสาหกรรม เพื่อส่งเสริม

อัตลักษณ์ของอาเซียนโดยการสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรมและร่วมมือกัน
ในอุตสาหกรรมด้านวัฒนธรรม และ**ประการที่สี่** การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับ
ชุมชน เพื่อปลูกฝังอัตลักษณ์อาเซียนและสร้างอาเซียนที่มีประชาชน
เป็นศูนย์กลางโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน

องค์ประกอบที่หก การลดช่องว่างการพัฒนา เน้นการเสริมสร้างความ
ร่วมมือเพื่อลดช่องว่างการพัฒนาโดยเฉพาะอย่างยิ่งความร่วมมือ
ในการพัฒนาพื้นที่ที่ยังล้าหลังระหว่างประเทศสมาชิกเก่าทั้ง 6 ประเทศ
และประเทศที่เป็นสมาชิกใหม่ ได้แก่ สปป.ลาว กัมพูชา เวียดนาม และ
เมียนมาร์

ก่อนที่จะสรุปภาพรวมของพิมพ์เขียว อยากจะชวนท่านลองระลึกดู
นะครับว่าประเด็นพิมพ์เขียวประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน
ท่านเห็นว่ามีเรื่องอะไรที่ท่านจะต้องไปดำเนินการในพื้นที่ของท่านบ้าง
แล้วก็จดเอาไว้นะครับ

นี่ก็ถึงคราวที่จะต้องสรุปกันก่อนนะครับ เป็นอันว่าพิมพ์เขียวใหญ่
ไม่ได้หมายถึงยาแก้ร้อนในนะครับ แต่เป็นพิมพ์เขียวของการสร้าง
ประชาคมอาเซียน ยังจำได้นะครับว่าประชาคมอาเซียนมี 3 ประชาคม
ได้แก่อะไรบ้างนะ ก็ประชาคมแรกคือ ประชาคมการเมืองและ
ความมั่นคง ซึ่งมี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ เป็นประชาคมที่มีกฎเกณฑ์
บรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน เป็นภูมิภาคแห่งความร่วมมือ สันติภาพ
ประนีประนอม ด้วยความรับผิดชอบร่วมเพื่อความมั่นคงรอบด้าน และ
องค์ประกอบสุดท้ายคือเป็นภูมิภาคที่มีพลวัตและมองไปยังโลก
ภายนอก ประชาคมที่สอง คือประชาคมเศรษฐกิจ ซึ่งมี 4 องค์ประกอบ
ที่สำคัญได้แก่ การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว การเป็นภูมิภาคที่มี
ความสามารถในการแข่งขันสูง การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเท่าเทียม และ
การบูรณาการกับเศรษฐกิจโลก ประชาคมที่สาม คือ ประชาคมสังคม

และวัฒนธรรม มี 6 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การพัฒนามนุษย์ การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม ความยุติธรรมและสิทธิ ความยั่งยืน ด้านสิ่งแวดล้อม การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน และการลดช่องว่าง การพัฒนา รวมทั้งหมดจากพิมพ์เขียว 3 ประชาคม มีทั้งสิ้น 13 องค์ประกอบ คำถามที่น่าจะต้องหาคำตอบกันต่อคืออะไรหรือที่จะมาทำให้สิ่งเหล่านี้เชื่อมโยงให้เกิดประชาคมอาเซียนดังที่เราปรารถนาครับ ผมกำลังจะชวนท่านที่เคารพมาคุยกันต่อในเรื่องความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (ASEAN Connectivity) ครับ

ความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (ASEAN Connectivity)

จากที่ผมได้กราบเรียนท่านที่เคารพนะครับว่ากลุ่มประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ซึ่งได้รวมตัวกันเป็นสมาคมแล้วกำลังจะเข้าสู่ความเป็นประชาคม หลายท่านอาจจะนึกไม่ออกนะครับว่าสมาคมกับประชาคมต่างกันอย่างไร ผมว่าตัวอย่างที่ทำให้เราเข้าใจง่ายขึ้นหากเรานึกถึงสมาคมศิษย์เก่า นะครับ คงพอจะระลึกได้นะครับว่า สมาคมศิษย์เก่าส่วนใหญ่สมาชิกนาน ๆ ก็ค่อยเจอกันที่ ส่วนใหญ่ก็เจอกันในงานเลี้ยง มีคณะกรรมการจัดงานเป็นรายปี บางที่นั่งด้วยกันก็ไม่รู้จักกัน สมาชิกอยู่กันกระจัดกระจาย ก่อนเลิกงานคณะกรรมการขึ้นเวที คล้องแขนถ่ายรูปว่าเราจะรักกัน ร้องเพลงสามัคคีชุมนุม มอบของที่ระลึกผู้สนับสนุนการจัดงาน มอบการจัดงานในปีต่อไป จบงาน สรุปค่าใช้จ่ายแจ้งคณะกรรมการ ล้างอัดภาพส่งให้เพื่อน ก็เป็นอันจบครับ ลองระลึกถึงภาพการประชุมของสมาคมอาเซียนนะครับ ผมว่าเห็นภาพว่าคล้าย ๆ กับสมาคมศิษย์เก่าครับ คือมีความห่างเหินกันพอสมควรระหว่างสมาชิก การประชุมในบางช่วงหายไปหลายปีผู้นำก็ไม่ได้พบกัน แล้วประชาคมละครับ

ผมว่าที่ยากนะครับ ยากเพราะภาษาไทย แต่ถ้าดูภาษาอังกฤษแล้ว ผมว่าง่ายนิดเดียวครับ เพราะเรารู้จักคำนี้ดี คือ คำว่า community ในบ้านเราก็แปลว่า ชุมชน ครับ ขออนุญาตยืนยัน นิ่งยันและนอนยันว่า เราแปลว่าชุมชนจริง ๆ ครับ ลองมาดูลักษณะของชุมชนครับว่าเป็นอย่างไร การไปมาหาสู่กันในชุมชนสะดวกมั๊ยครับ สมาชิกของชุมชน รู้จักกันมั๊ยครับ การติดต่อสื่อสารง่ายมั๊ยครับ การพบปะบ่อยมั๊ยครับ การไปบ้านเพื่อนบ้านในชุมชนต้องแสดงบัตรประชาชนมั๊ยครับ จะต้องไปขออนุญาตจากหน่วยงานของรัฐในการไปเยี่ยมเพื่อนบ้านในชุมชนมั๊ยครับ การดำเนินการในชุมชนต้องรอกันข้ามปีมั๊ยครับ ชุมชนต้องทำอะไรเป็นทางการหมดเลยมั๊ยครับ ผมว่าทุกท่านตอบได้ อยู่แล้วครับ สรุปง่ายคือ ชุมชนต้องไปมาหาสู่ติดต่อกันง่าย ติดต่อกันไม่เน้นแบบพิธี รู้จักและช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันไม่เอารัดเอาเปรียบกันก่อให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชน แต่พอเรามาแปลว่าเป็นประชาคม ก็เลยทำให้เข้าใจยาก เพราะคำว่าประชาคมที่เราเข้าใจกันโดยทั่วไปคือการประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ หรือแผนการดำเนินงานและโครงการของภาครัฐ ผมถ้าแปลว่าชุมชนอาเซียนจะเข้าใจง่ายกว่าเลยครับ เอาละครับ จะให้เรียกว่าประชาคมก็ไม่มีปัญหาครับ ก็เพราะเรียกกันแล้ว แต่อย่าไปสับสนกับการทำประชาคมเพื่อการจัดทำแผนละกันครับ ทีนี้ก็ลองมาดูครับว่าจะทำให้ประเทศสมาชิกกลายมาเป็นชุมชนเดียวกันหรือประชาคมเดียวกัน จะต้องมีการเชื่อมโยงกันอย่างไรบ้าง

ในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 15 ที่ชะอำ เมื่อวันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2552 ผู้นำอาเซียนได้ให้การรับรองแถลงการณ์ว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียนเพื่อเร่งรัดการสร้างประชาคมอาเซียนให้เป็นหนึ่งเดียวกันในปี พ.ศ. 2558 โดยมีองค์ประกอบหลักของการสร้างความเชื่อมโยงอยู่ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ความเชื่อมโยง

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ความเชื่อมโยงด้านกฎระเบียบ และความเชื่อมโยงด้านประชาชน ผมก็จะขออนุญาตพาท่านไปดูรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบของความเชื่อมโยงตามลำดับนะครับ

องค์ประกอบที่แรก การเชื่อมโยงด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Physical Connectivity) เป็นการดำเนินงานทั้งการพัฒนาคุณภาพโครงสร้างพื้นฐานเดิมและขยายเครือข่ายโครงสร้างพื้นฐานทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ โดยมีแผนงานก่อนสร้างทางหลวงสายอาเซียน การสร้างทางรถไฟสายสิงคโปร์-คุนหมิง การสร้างเครือข่ายขนส่งทางน้ำบนภาคพื้นทวีป การขนส่งทางทะเลที่เชื่อมโยงกัน ระบบการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของประเทศสมาชิก และโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน

องค์ประกอบที่สอง การเชื่อมโยงด้านกฎระเบียบ (Institutional Connectivity) ต้องการเชื่อมโยงกฎระเบียบที่จะช่วยอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานของภาคส่วนต่างๆมีประสิทธิภาพ โดยเร่งรัดผลักดันความตกลงหรือข้อตกลงให้ไปสู่การปฏิบัติ โดยจะต้องดำเนินการตามกรอบว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการขนส่ง การขนส่งผู้โดยสารในโครงข่ายทางหลวงข้ามประเทศ การสร้างตลาดบินเดี่ยวของอาเซียน การสร้างตลาดขนส่งทางเรือเดี่ยวในอาเซียน การเคลื่อนย้ายสินค้าเสรีอาเซียน การอำนวยความสะดวกในการค้า การบริหารจัดการข้ามพรมแดน การเร่งการเปิดรับการลงทุนที่เป็นธรรม การสร้างขีดความสามารถในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับระเบียบกฎหมายในพื้นที่

องค์ประกอบที่สาม การเชื่อมโยงด้านประชาชน (People-to-people Connectivity) เน้นการส่งเสริมการเรียนรู้ระหว่างกันของประชาชนในประเทศสมาชิกเพื่อสร้างความเชื่อมโยงระหว่างประชาชน

ให้มีความเข้าใจและรู้สึกที่ดีต่อกัน โดยการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาในอาเซียน เป็นภาษาที่สาม การเชื่อมโยงระบบการศึกษา การแลกเปลี่ยนนักศึกษาและอาจารย์ การส่งเสริมอำนวยความสะดวกในการไปมาหาสู่กันของประชาชน การยกเว้นวีซ่า การส่งเสริมการท่องเที่ยวในอาเซียน การส่งเสริมความเข้าใจระหว่างกันในด้านสังคมและวัฒนธรรม และการส่งเสริมการเคลื่อนย้ายของประชาชนในอาเซียนให้มากยิ่งขึ้น

เมื่อจบการพูดจาในประเด็นความเชื่อมโยงแล้วท่านที่เคารพลองพิจารณาดูและจดบันทึกเอาไว้ นะครับว่ามีประเด็นความเชื่อมโยงใดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในพื้นที่ที่ท่านรับผิดชอบเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงกันบ้าง ท่านจะต้องดำเนินการพัฒนาหรือก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมต่อการคมนาคมขนส่งในจุดใดบ้าง ท่านจะต้องพัฒนาโครงข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและพลังงานอย่างไรบ้าง ท่านจะอำนวยความสะดวกในเรื่องการค้าการลงทุนในพื้นที่ของท่านอย่างไรบ้าง ท่านเกี่ยวข้องกับเรื่องข้ามแดนอะไรบ้างและจะต้องดำเนินการอย่างไรบ้าง ท่านจะจัดการศึกษาและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวในพื้นที่ของท่านอย่างไรบ้าง นี่เป็นคำถามเบื้องต้นส่วนหนึ่งเพื่อการเตรียมการจัดแผนงานโครงการการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนครับ

ผมว่าถ้ามาถึงตอนนี้และท่านได้ลองนึกประเด็นการดำเนินงานเบื้องต้นใน 3 ประชาคม ซึ่งมีองค์ประกอบที่จะต้องดำเนินงานรวม 13 องค์ประกอบหลัก เมื่อรวมกับประเด็นการดำเนินงานตามองค์ประกอบของความเชื่อมโยงทั้ง 3 องค์ประกอบแล้ว ผมมั่นใจว่าท่านเห็นภาพของการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมากกว่าที่เห็นดำเนินการโดยทั่วไปคือปักธงอาเซียนและธงประเทศสมาชิกตามตัวอักษร และแผ่นโปสเตอร์คำกล่าวสวัสดิเป็นภาษาต่าง ๆ แนนอนครบ แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากหนังสือเล่มนี้เป็นหัวข้อที่ว่าด้วยการเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนขององค์กรปกครองท้องถิ่น ดังนั้น นอกจากท่านจะต้องมีความเข้าใจในพิมพ์เขียวและองค์ประกอบของความเชื่อมโยงแล้ว ก็มีความจำเป็นจะต้องเข้าใจบริบทของแนวทางการเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองท้องถิ่นของประเทศไทยด้วย ตามผมไปเสวนากันในเรื่องนี้ในบทต่อไปนะครับ

ที่มา <http://www.wpt.ac.th/>

ท้องถิ่นไทย

ต้องทำอะไรกับอาเซียน?

3

ตำแหน่งขององค์กรปกครองท้องถิ่น
และแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่น
เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่
ประชาคมอาเซียน

ประเทศไทยได้แบ่งกลุ่มจังหวัด
ตามประเด็นศักยภาพและความเชื่อมโยง
การพัฒนาทางภูมิศาสตร์ออกเป็น 18 กลุ่มจังหวัด
โดยแบ่งเป็นภาคเหนือ 4 กลุ่มจังหวัด
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 กลุ่มจังหวัด
ภาคกลางและภาคตะวันออก 6 กลุ่มจังหวัด
และภาคใต้ 3 กลุ่มจังหวัด

หลังจากที่เราได้เสวนากันถึงที่มาของสมาคมอาเซียน และการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนใน 3 เสาหลักตามพิมพ์เขียวการดำเนินงานและองค์ประกอบของความเชื่อมโยงทั้ง 3 องค์ประกอบแล้วนะครับ ซึ่งในบทที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่าเราได้กล่าวถึงความเป็นมาและประเด็นการดำเนินการในภาพรวมของทุกหน่วยงาน ตามที่กระผมได้กราบเรียนท่านที่เคารพแล้วนะครับว่าในวงเสวนาเรื่องอาเซียนที่ผ่านมาเราใช้หน่วยประเทศเป็นหน่วยในการวิเคราะห์ แต่นับแต่บัดนี้เป็นต้นไปเราจะเปลี่ยนหน่วยในการวิเคราะห์มาดำเนินการวิเคราะห์ให้แคบลงนะครับ กล่าวคือกระผมจะได้พาท่านที่เคารพมารับทราบตำแหน่งที่องค์กรปกครองท้องถิ่นตั้งอยู่นั้นอยู่ในเขตหรือกลุ่มจังหวัดใด องค์กรปกครองท้องถิ่นในแต่ละกลุ่มจังหวัดและแต่ละสภาพพื้นที่ควรจะมีการดำเนินการในเรื่องใดร่วมกัน เพื่อประกอบในการพิจารณาในการเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองท้องถิ่นให้สอดคล้องกับแนวทางของกลุ่มจังหวัดและความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ ในการเสวนากันในบทนี้กระผมจะขอประยุกต์ใช้ทิศทางการแบ่งกลุ่มและทิศทางพัฒนาของกลุ่มจังหวัด และการเตรียมการพัฒนาตามลักษณะเฉพาะกลุ่มพื้นที่เพื่อเตรียมความพร้อมสู่อาเซียน โดยยึดหลักการตามที่กรมส่งเสริม

การปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ได้มีหนังสือแจ้งให้องค์กรปกครองท้องถิ่นถือเป็นแนวปฏิบัติไปแล้วกันนะครับ² จะได้บูรณาการการปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน

ก. ทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองท้องถิ่น ตามกลุ่มจังหวัด

ประเทศไทยได้แบ่งกลุ่มจังหวัดตามประเด็นศักยภาพและความเชื่อมโยงการพัฒนาทางภูมิศาสตร์ออกเป็น 18 กลุ่มจังหวัด โดยแบ่งเป็นภาคเหนือ 4 กลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 5 กลุ่มจังหวัด ภาคกลางและภาคตะวันออก 6 กลุ่มจังหวัด และภาคใต้ 3 กลุ่มจังหวัด กระผมจะขออนุญาตพาท่านไปดูเป็นรายภาคไปนะครับ

1. ภาคเหนือ

ในภาคเหนือมีการแบ่งกลุ่มจังหวัดออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ ภาคเหนือตอนบน 1 และ 2 ภาคเหนือตอนล่าง 1 และ 2 โดยในกลุ่มของภาคเหนือนี้มีประเด็นเน้นหนักที่ขอความร่วมมือดำเนินการพัฒนาที่สำคัญดังต่อไปนี้ครับ

1.1 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 1 ประกอบด้วย 4 จังหวัด ได้แก่ เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง และแม่ฮ่องสอน กลุ่มจังหวัดนี้มีศักยภาพทั้งด้านการเกษตร อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว และการค้าชายแดนที่เชื่อมต่อกับประเทศเมียนมาร์ และมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม โดยกลุ่มจังหวัดนี้เน้นการพัฒนาเรื่องการฟื้นฟู

² หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุดที่ มท 0801/ว 4830 ลงวันที่ 22 พฤศจิกายน 2556 เรื่อง แนวทางและหลักเกณฑ์การจัดทำและประสานแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2558 -2560) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ทรัพยากรธรรมชาติ การพัฒนาบริการพื้นฐานของเมืองและสิ่งแวดล้อม การพัฒนาโครงข่ายคมนาคม การสร้างมูลค่าเพิ่มทางภาคการผลิตและบริการบนพื้นฐานของความรู้และวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.2 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน 2 ประกอบด้วย 4 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย พะเยา แพร่ และน่าน กลุ่มจังหวัดนี้มีพื้นที่ชายแดนที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งเมียนมาร์ และ สปป. ลาว และสามารถเชื่อมต่อกับประเทศจีนตอนใต้ทั้งทางน้ำและทางบก ดังนั้นกลุ่มจังหวัดนี้จึงเน้นที่การพัฒนาให้เป็นประตูการค้า การลงทุน การพัฒนาการเกษตรอินทรีย์ การพัฒนาการท่องเที่ยวชายแดนและการท่องเที่ยว การอนุรักษ์และสืบสานวัฒนธรรมล้านนาและภูมิปัญญาท้องถิ่น และการเร่งฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ

1.3 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 1 ประกอบด้วย 5 จังหวัด ได้แก่ สุโขทัย ตาก เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์ และพิษณุโลก เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการเกษตร และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ และมีที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ที่เป็นจุดเชื่อมโยงกันของโครงข่ายคมนาคมอาเซียนเหนือใต้ และตะวันออกตะวันตก หรือเป็นสี่แยกอินโดจีน กลุ่มจังหวัดนี้จึงเน้นการสนับสนุนให้เกิดความมั่นคงด้านทรัพยากรธรรมชาติป่าไม้และน้ำ การสร้างมูลค่าเพิ่มการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และศาสนา และพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการค้า บริการ การขนส่งและการกระจายสินค้า

1.4 กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง 2 ประกอบด้วย 4 จังหวัด ได้แก่ กำแพงเพชร นครสวรรค์ พิจิตร และอุทัยธานี โดยกลุ่มจังหวัดนี้มีศักยภาพอย่างสูงในด้านการเกษตรจึงได้เน้นให้การสนับสนุนการพัฒนาข้าวและผลิตภัณฑ์แปรรูปการเกษตรอย่างครบวงจร การสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลผลิตและวัสดุทางการเกษตร การพัฒนาให้เป็นศูนย์กลางการกระจายสินค้า การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่มีความ

โดดเด่น การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเร่งแก้ไข
ปัญหาการขาดแคลนน้ำจากภาวะฝนแล้ง

2. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบ่งออกเป็น 5 กลุ่มจังหวัดได้แก่
กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1 และ 2 ภาคตะวันออกเฉียง-
เหนือตอนกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1 และ 2
ดังต่อไปนี้ครับ

2.1 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1

ประกอบด้วย 5 จังหวัด ได้แก่ อุตรธานี หนองคาย หนองบัวลำภู
บึงกาฬ และเลย ซึ่งกลุ่มจังหวัดนี้มีศักยภาพในด้านการเกษตรและเป็น
เส้นทางเชื่อมโยงกับชายแดนและเมืองหลวงของประเทศเพื่อนบ้าน
จึงเน้นหนักการพัฒนาในประเด็นการฟื้นฟูระบบนิเวศเพื่อรักษาสมดุล
ธรรมชาติ การปรับโครงสร้างการผลิตด้านการเกษตร การพัฒนาการ
ท่องเที่ยว การส่งเสริมการค้า การเร่งแก้ไขปัญหการขาดแคลนน้ำจาก
ภาวะฝนแล้ง

2.2 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2

ประกอบด้วย 3 จังหวัดคือ ได้แก่ สกลนคร นครพนม และมุกดาหาร
โดยในกลุ่มจังหวัดนี้เป็นจังหวัดชายแดนมีสะพานข้ามแม่น้ำโขง
เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านได้แก่ สปป.ลาว ซึ่งสามารถเชื่อมต่อไป
ยังประเทศเวียดนาม จึงให้ความสำคัญกับความร่วมมือทางเศรษฐกิจ
กับประเทศเพื่อนบ้าน การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าการเกษตร
การส่งเสริมพื้นที่ชลประทาน การทำปศุสัตว์โดยเฉพาะโคเนื้อซึ่งเป็นที่
ต้องการของตลาดประเทศเพื่อนบ้าน และการเร่งแก้ไขปัญหการ
ขาดแคลนน้ำจากภาวะฝนแล้ง

2.3 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง
ประกอบด้วย 5 จังหวัดได้แก่ ขอนแก่น กาฬสินธุ์ มหาสารคาม และร้อยเอ็ด มีที่ตั้งเป็นศูนย์กลางภาคและเป็นเส้นทางเชื่อมโยงระเบียงเศรษฐกิจตะวันออกตะวันตก จึงเน้นที่การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของเมืองรองรับการเป็นศูนย์กลางการค้าบริการและการลงทุนของภาค การการใช้ประโยชน์พื้นที่ชลประทานให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อพัฒนาการเกษตรให้มีความก้าวหน้า และการเร่งแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำจากภาวะฝนแล้ง

2.4 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 1
ประกอบด้วย 4 จังหวัด ได้แก่ อุบลราชธานี ศรีสะเกษ ยโสธร และอำนาจเจริญ เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีเขตติดต่อกับทั้งประเทศ สปป.ลาว และกัมพูชา และมีศักยภาพในด้านการเกษตรและการท่องเที่ยว จึงเน้นการพัฒนาแหล่งน้ำและการจัดการเพื่อแก้ไขปัญหาหน้าท่วมและขาดแคลนน้ำ และนอกจากนั้นยังเน้นเรื่องการสร้างงานและรายได้จากการท่องเที่ยว

2.5 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2
ประกอบด้วย 5 จังหวัดได้แก่ นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ และสุรินทร์ กลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพทางการเกษตรและอุตสาหกรรม มีพื้นที่ติดต่อกับประเทศกัมพูชา และเป็นเส้นทางคมนาคมที่เชื่อมกับภาคตะวันออก จึงเน้นเรื่องการพัฒนาาระบบชลประทาน การส่งเสริมภาคการเกษตรและอุตสาหกรรม ตลอดจนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์และเชิงประวัติศาสตร์ อารยธรรมขอมที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

3. ภาคกลางและภาคตะวันออก

ในส่วนที่เป็นภาคกลางและภาคตะวันออกได้ถูกแบ่งออกเป็น 6 กลุ่มจังหวัด ได้แก่ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 และ 2 กลุ่มภาคกลางตอนกลาง กลุ่มภาคกลางตอนล่าง 1 และ 2 และกลุ่มภาคตะวันออก ครับ

3.1 กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 1 ประกอบด้วย 4 จังหวัด ได้แก่ นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา และสระบุรี เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพทั้งทางด้านการเกษตร อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว และบริการ จึงเน้นเรื่องการรักษาสภาพแวดล้อม การแก้ปัญหาน้ำท่วม การส่งเสริมสนับสนุนการสร้างรายได้และมีงานทำ การพัฒนาอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางมรดกโลก

3.2 กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 ประกอบด้วย 4 จังหวัด ได้แก่ ชัยนาท ลพบุรี สิงห์บุรี และอ่างทอง เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพเป็นอย่างสูงในการผลิตอาหาร จึงเน้นหนักการรักษาความมั่นคงทางอาหาร โดยการดูแลรักษาฐานทรัพยากรเกษตรที่สำคัญ การสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์หลักในพื้นที่ การส่งเสริมการใช้ประโยชน์วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรและอุตสาหกรรม การพัฒนาการผลิตอาหารส่งออก ประเภทัญพืช พืชไร่ และปศุสัตว์ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และผลิตภัณฑ์จากภูมิปัญญาท้องถิ่น การพัฒนาเส้นทางขนส่งตลอดลำน้ำ และการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม

3.3 กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 1 ประกอบด้วย 4 จังหวัด ได้แก่ นครปฐม ราชบุรี กาญจนบุรี และสุพรรณบุรี เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพทั้งทางด้านการเกษตร การท่องเที่ยว และการค้าชายแดน เนื่องจากมีพื้นที่เชื่อมต่อกับประเทศเมียนมาร์ จึงเน้นในประเด็นการส่งเสริมและสนับสนุนสินค้าเกษตรอุตสาหกรรมด้วยระบบการผลิต

ที่ปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3.4 กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2 ประกอบด้วย 4 จังหวัด ได้แก่ สมุทรสาคร สมุทรสงครามเพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ เป็นพื้นที่ชายฝั่งทะเลอ่าวไทยตะวันตกที่มีศักยภาพด้านการผลิตอาหารและการท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังมีขีดความสามารถอุตสาหกรรม จึงเน้นหนักการสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การป้องกันกักตุนขยะชายฝั่ง การสนับสนุนการประมงครบวงจรและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรและสัตว์น้ำ การพัฒนาเครือข่ายการท่องเที่ยวเชื่อมโยงสหภาพพม่าและฝั่งอ่าวไทยตะวันออ-ตะวันตก

3.5 กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ประกอบด้วย 5 จังหวัด ได้แก่ สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา นครนายก ปราจีนบุรี และสระแก้ว เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพทั้งด้านการเกษตร การท่องเที่ยว การบริการอุตสาหกรรม และการค้าชายแดน จึงเน้นหนักในเรื่องการสร้างมูลค่าการผลิตให้สูงขึ้น การป้องกันกักตุนตัวของพื้นที่ชุมชนและอุตสาหกรรมเพื่อไม่ให้บุกรุกพื้นที่เกษตรที่อุดมสมบูรณ์ การเพิ่มประสิทธิภาพและมาตรฐานด้านความปลอดภัยของสินค้าเกษตร และการเพิ่มประสิทธิภาพระบบโลจิสติกส์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.6 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก ประกอบด้วย 4 จังหวัด ได้แก่ ชลบุรี ระยอง จันทบุรี และตราด เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพทั้งการเกษตร การประมง การท่องเที่ยว การบริการ การค้าชายแดน และอุตสาหกรรม จึงเน้นหนักการพัฒนาในประเด็นการเร่งแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำจากภาวะฝนแล้งให้เพียงพอต่อการอุปโภค บริโภคและอุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดชลบุรี-ระยอง การบริหารจัดการด้านการผลิต การ

แปรรูป และระบบการกระจายสินค้าและการตลาด การส่งเสริมการ
ประมงแบบเพาะเลี้ยงชายฝั่งในจังหวัดจันทบุรีและตราด การฟื้นฟู
อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติชายฝั่งทะเล การสนับสนุนอุตสาหกรรม
อัญมณี การพัฒนาและจัดระเบียบแหล่งท่องเที่ยว การเร่งรัดปรับปรุง
และขยายระบบโครงข่ายการคมนาคมขนส่งให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
การพัฒนาความรู้และทักษะฝีมือแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการ
ของตลาด

4. ภาคใต้

ในกลุ่มของภาคใต้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มจังหวัด ได้แก่
กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย กลุ่มภาคใต้ฝั่งอันดามัน และกลุ่มภาคใต้
ชายแดน ครี

4.1 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย ประกอบด้วย 4 จังหวัด
ได้แก่ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช และพัทลุง เป็นกลุ่มจังหวัด
ที่มีศักยภาพทางการเกษตรและประมง ตลอดทั้งการบริการการ
ท่องเที่ยว จึงเน้นการพัฒนาฐานอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตจากน้ำมัน
ปาล์ม การพัฒนาการปลูกข้าวและการเลี้ยงปศุสัตว์ การพัฒนา
การเกษตรยั่งยืนเพื่อผลิตสินค้าเกษตรเชิงคุณภาพ และการพัฒนา
แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์บริเวณชายฝั่งทะเล

4.2 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ประกอบด้วย 4 จังหวัด
ได้แก่ ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ และตรัง เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพ
ทางการท่องเที่ยว ประมง และการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการ
ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงระดับโลก จึงเน้นการรักษาความมีมนต์เสน่ห์ของ
ศูนย์กลางการท่องเที่ยวทางทะเล การเพิ่มความหลากหลายของ
กิจกรรมการท่องเที่ยวและการบริการ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชายฝั่ง
ทะเลและบนบก และพัฒนาบุคลากรรองรับการท่องเที่ยว

4.3 กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน ประกอบด้วย 5 จังหวัด ได้แก่ สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา นราธิวาส เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีศักยภาพกับการท่องเที่ยว แต่อย่างไรก็ตามยังมีเหตุการณ์ที่เสี่ยงต่อความไม่สงบในพื้นที่ จึงเน้นหนักเรื่องการคุ้มครองความปลอดภัย การอำนวยความสะดวกเพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นในอำนาจรัฐ การสร้างภูมิคุ้มกันแก่คนกลุ่มเสี่ยง โดยเฉพาะการช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ การเสริมสร้างความมั่นคงด้านอาชีพและรายได้แก่ผู้มีรายได้น้อย การพัฒนาคุณภาพคนเพื่อสร้างโอกาสการมีงานทำและยกระดับคุณภาพชีวิต การให้ความร่วมมือสนับสนุน ส่งเสริมการดำเนินการตามแผนการทำงานของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ และของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการของภาครัฐ การสวัสดิการสังคม การพัฒนาการศึกษา วัฒนธรรม และอัตลักษณ์ของท้องถิ่น

ก็เป็นอันว่าเราได้เห็นตำแหน่งแห่งที่ของกลุ่มจังหวัดที่องค์กรปกครองท้องถิ่นตั้งอยู่ว่าเรามีประเด็นแนะนำว่าควรดำเนินการในเรื่องใดให้สอดคล้องกับศักยภาพและโอกาสในการพัฒนาของแต่ละพื้นที่นะคะ ก่อนจะจบประเด็นทิศทางการพัฒนาในแต่ละกลุ่มจังหวัดนะคะ ก็เช่นเคยละครับ เพื่อเตรียมการกำหนดประเด็นการดำเนินงานเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งเป็นประชาคมแห่งความร่วมมือ นะครับ ย้ำเตือนกันอีกรอบครับกลัวท่านจะลืม ลองสำรวจดูนะครับว่า องค์กรปกครองท้องถิ่นของท่านตั้งอยู่ในเขตกลุ่มจังหวัดใด และมีประเด็นใดบ้างที่ท่านจะต้องดำเนินการตามประเด็นการพัฒนาในพื้นที่ แต่ละกลุ่มจังหวัดเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน แล้วก็จดไว้ นะครับ เราจะได้ใช้ประกอบในการพิจารณาวางแผนการเตรียมความพร้อมของเราในรายละเอียดที่เป็นลักษณะเฉพาะพื้นที่อีกต่อไป

บ. การเตรียมการพัฒนาคตามลักษณะเฉพาะกลุ่มพื้นที่

เนื่องจากองค์กรปกครองท้องถิ่นภายในพื้นที่กลุ่มจังหวัดเองมีความหลากหลายทั้งทางด้านกายภาพและศักยภาพและโอกาสทางเศรษฐกิจตลอดทั้งสังคมวัฒนธรรม ดังนั้นการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของแต่ละองค์กรปกครองท้องถิ่นก็จะแตกต่างกันออกไปนะครับ ผมจะขอพาท่านไปดูคำแนะนำในการกำหนดแนวทางการพัฒนาของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เพื่อประกอบเป็นแนวทางในการดำเนินการของแต่ละองค์กรปกครองท้องถิ่นต่อไป โดยจะนำเสนอแนวทางการเตรียมการของแต่ละพื้นที่ที่มีลักษณะเฉพาะกลุ่มดังต่อไปนี้ครับ

กลุ่มแรก กลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีพรมแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน

ในกลุ่มนี้มีข้อเสนอในการกำหนดแนวทางการพัฒนาเป็น 5 ด้าน ได้แก่ **ด้านแรกโครงสร้างพื้นฐาน** ซึ่งได้เสนอให้พัฒนาระบบคมนาคม การไฟฟ้า การพัฒนาแหล่งน้ำ และระบบน้ำประปาให้ได้มาตรฐาน และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด ตลอดทั้งเชื่อมถนนในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดทำป้ายเส้นทางสองภาษาให้มีความชัดเจนเพื่ออำนวยความสะดวกในการสัญจร **ด้านที่สอง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** ซึ่งอาจจะเกิดปัญหาปัญหาการรุกรานที่ดินทำกิน ทรัพยากรป่าไม้ถูกทำลายและแหล่งน้ำเน่าเสีย องค์กรปกครองท้องถิ่นควรจะต้องออกข้อบัญญัติและเทศบัญญัติด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการวางแผนจัดการระบบปล่อยน้ำเสียและการจัดเตรียมพื้นที่ทิ้งขยะ ส่งเสริมการอนุรักษ์ป่าไม้และสิ่งแวดล้อม โดยการปลูกป่ารักษาสมดุลธรรมชาติ การพัฒนาและปรับปรุงทัศนียภาพของแหล่งท่องเที่ยว ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ

ชุมชนในการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม **ด้านที่สาม การสาธารณสุข** องค์กรปกครองท้องถิ่นควรจัดเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรและอุปกรณ์ทางการแพทย์ เพื่อป้องกันโรคติดต่อและโรคระบาดในพื้นที่ **ด้านที่สี่ ด้านความเข้าใจอันดีระหว่างกันกับท้องถิ่นของประเทศเพื่อนบ้าน** โดยเน้นเรื่องการสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาประเทศเพื่อนบ้าน ตลอดจนทั้งการแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมกับท้องถิ่นประเทศเพื่อนบ้าน

กลุ่มที่สอง กลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องส่งเสริมด้านโครงสร้างพื้นฐานและระบบคมนาคมในพื้นที่ชั้นใน

หมายถึงกลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีพื้นที่ชั้นในเข้ามาจากพื้นที่ชายแดนที่จะต้องส่งเสริมการดำเนินงานของพื้นที่ชายแดน ทั้งนี้กิจกรรมอาจจะคล้ายและเชื่อมโยงกับพื้นที่ท้องถิ่นที่ติดกับชายแดน โดยเน้นหนักให้มีการดำเนินการใน 3 ด้าน ได้แก่ **ด้านแรก โครงสร้างพื้นฐาน** จะต้องปรับปรุงโครงสร้างระบบคมนาคมให้ได้มาตรฐานสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด **ด้านที่สอง ด้านพลังงาน** ดำเนินการเพื่อให้มีขีดความสามารถบริการพลังงานโดยเฉพาะอย่างยิ่งพลังงานทางเลือกให้มีความเพียงพอ และ**ด้านที่สาม ด้านบริการ** ได้แก่การบริการทางด้านจราจร การบริการแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว และการเตรียมความพร้อมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

กลุ่มที่สาม กลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องส่งเสริมด้านการค้าการลงทุน

ได้มีคำแนะนำในการดำเนินงานเตรียมความพร้อมไว้ในกลุ่มนี้ รวม 5 ด้าน ได้แก่ **ด้านแรก การเข้าถึงแหล่งเงินทุน** องค์กรปกครอง

ท้องถิ่นต้องสนับสนุนการจัดกิจกรรมเพื่อการเข้าถึงเงินทุนของผู้ประกอบการ SME และเกษตรกรในพื้นที่เพื่อพัฒนาขีดความสามารถในการดำเนินงาน **ด้านที่สอง การพัฒนาบุคลากร** เพื่อพัฒนาขีดความรู้ความสามารถของผู้ประกอบการในระเบียบวิธีทางการค้าและศุลกากรเพื่อรองรับการค้าชายแดน **ด้านที่สาม การพัฒนาศูนย์กระจายสินค้า** โดยการส่งเสริมการค้าและการก่อสร้างศูนย์กระจายและส่งสินค้าและศูนย์บริการเบ็ดเสร็จโดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำนวยความสะดวกในเรื่องข้อมูลข้อเสนอแนะและประสานให้เอกชนดำเนินการ นอกจากนี้ ยังเสนอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเร่งรัดการจัดทำผังเมืองรวมเพื่อเป็นทิศทางในการพัฒนาพื้นที่การค้าและการลงทุน **ด้านที่สี่ การสร้างความเข้มแข็งให้แก่ผู้ประกอบการในพื้นที่** ได้แก่ การรวมกลุ่มผู้ประกอบการในลักษณะของการรวมกลุ่มเครือข่ายอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม เพื่อให้ผู้ประกอบการมีความเข้มแข็งและสามารถเพิ่มอำนาจต่อรองกับผู้ค้ารายใหญ่ได้ และ **ด้านที่ห้า การจัดเก็บรายได้และการเผยแพร่ข้อมูล** เร่งรัดให้มีการจัดทำระบบโปรแกรมแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีให้ครอบคลุมทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น ภาษีโรงเรือน ภาษีป้าย นอกจากนี้ยังเสนอให้เพิ่มประสิทธิภาพ อำนาจความสะดวกในเรื่องการจดทะเบียนการค้า (องค์การบริหารส่วนจังหวัด)

กลุ่มที่สี่ กลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องส่งเสริมด้านการท่องเที่ยว

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มนี้ได้มีคำแนะนำให้ดำเนินการที่สำคัญรวม 2 ด้าน ได้แก่ **ด้านแรก การพัฒนาการท่องเที่ยว** โดยเสนอให้มีการดำเนินการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นระบบและ

มีคุณภาพได้แก่ การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์, การสร้างเส้นทางเครือข่ายท่องเที่ยว/กิจกรรมท่องเที่ยวร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีแหล่งท่องเที่ยว/กิจกรรมท่องเที่ยวเชื่อมโยงกันในจังหวัดและจังหวัดที่อยู่ติดกัน, การจัดการความรู้ด้านการท่องเที่ยว, การบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืนและเกิดมูลค่าเพิ่ม นอกจากนี้ยังเสนอให้ดำเนินการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวทุกภาคส่วนให้มีความรู้ความเข้าใจในด้านการให้บริการและด้านภาษาเพื่อเป็นการสร้างมาตรฐานและความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวและประสานทุกภาคส่วนให้บำรุงรักษา ฟื้นฟู และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยนำการจัดการความรู้มาใช้ในการดำเนินงาน **ด้านที่สอง การประชาสัมพันธ์และการอำนวยความสะดวก** โดยให้ดำเนินการเพิ่มช่องทางในการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ เว็บไซต์, สื่อวิทยุ และโทรทัศน์ จัดทำป้ายชี้ทาง/แผนที่ท่องเที่ยวสองภาษา จัดตั้งศูนย์บริการนักท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐานและมีเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ด้านภาษาต่างประเทศให้บริการและประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวทราบถึงระเบียบและกฎจราจร

กลุ่มที่ห้า กลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องส่งเสริมด้านการศึกษา

ในกลุ่มนี้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้แนะนำแนวทางในการดำเนินงานสรุปได้เป็น 3 ด้านที่สำคัญ ได้แก่ **ด้านแรกการพัฒนาขีดความสามารถภาษาอังกฤษและภาษาประเทศเพื่อนบ้าน** โดยให้ดำเนินการสนับสนุนให้สถาบันทางการศึกษาเร่งรัดพัฒนาเยาวชนให้สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารและสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและตลาดแรงงาน จัดสรรงบประมาณในการจ้างครูสอนภาษาอังกฤษและภาษาประเทศเพื่อนบ้าน/ครูชาวต่างชาติให้เพียงพอกับความต้องการของโรงเรียน และปรับปรุงหลักสูตรการสอนภาษา

ต่างประเทศโดยเน้นที่การฟังและพูดเพื่อติดต่อสื่อสารกับชาวต่างชาติ

ด้านที่สอง การพัฒนาช่องทางในการสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูล จะต้องมีการพัฒนาช่องทางการสื่อสารและระบบการเผยแพร่ และแลกเปลี่ยนข้อมูลที่ทันสมัยโดยใช้ภาษาและสัญลักษณ์ในการสื่อสารที่เป็นสากล

ด้านที่สาม การศึกษา ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับประเทศสมาชิกเพื่ออำนวยความสะดวกในการศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนนักเรียน และการศึกษาต่อ และส่งเสริมการแลกเปลี่ยนนักเรียนทุนกับประเทศเพื่อนบ้าน

กลุ่มที่หก กลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องส่งเสริมด้านสาธารณสุข

เป็นกลุ่มขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีลักษณะการเคลื่อนย้ายของประชากรค่อนข้างสูง ได้เสนอคำแนะนำให้ดำเนินการด้านสุขอนามัย ได้แก่ การส่งเสริมเสริมสาธารณสุขขั้นมูลฐานทั้ง 14 ด้าน ได้แก่ การสุขศึกษา โภชนาการ การจัดหาหน้าสะอาดและการสุขาภิบาล การเฝ้าระวังโรคประจำถิ่น การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรค การอนามัยแม่และเด็กและการวางแผนครอบครัว การรักษาพยาบาลขั้นพื้นฐาน การจัดหายาที่จำเป็น สุขภาพจิต ทันทสาธารณสุข การอนามัยสิ่งแวดล้อม การคุ้มครองผู้บริโภค การป้องกันและควบคุมอุบัติเหตุ และโรคไม่ติดต่อ และการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ (AIDS) นอกจากนี้ยังแนะนำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการวางแผนรองรับการเข้ามาของแรงงานและนักท่องเที่ยวโดยการจัดตั้งหน่วยงานเพื่อรองรับการตรวจ ป้องกัน และรักษาโรค และกำหนดมาตรการตรวจเยี่ยมแหล่งเสื่อมโทรมที่มีความเสี่ยงด้านสุขภาพและยาเสพติดอย่างจริงจัง ตลอดจนทั้งพัฒนาขีดความสามารถของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำ

หมู่บ้านซึ่งอยู่ในความดูแลของกระทรวงสาธารณสุขให้เป็นการกำลังสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กลุ่มที่เจ็ด กลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม

ในกลุ่มนี้ได้ให้ความสำคัญกับปัญหาขยะ แหล่งน้ำเน่าเสีย มลพิษทางอากาศ การรุกรานที่ดินทำกิน และการทำลายทรัพยากรป่าไม้ โดยเน้นการจัดระบบการจัดเก็บขยะมูลฝอยและให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นแม่ข่ายในการสร้างโรงกำจัดขยะรวม และการแยกขยะ การวางระบบกำจัดน้ำเสียรวมในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การออกข้อบัญญัติและเทศบัญญัติด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการดูแลรักษาทรัพยากรต้นน้ำ และบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด การจัดการที่ดินทำกินและแบ่งเขตพื้นที่ป่าอุทยานและป่าสงวนให้มีความชัดเจน นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการศึกษาและการมีส่วนร่วมของประชาชนในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นเช่น การจัดตั้งอาสาสมัครรักษาป่าและอาสาสมัครจัดการขยะชุมชน

กลุ่มที่แปด กลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องส่งเสริมด้านอัตลักษณ์

เป็นกลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องเชื่อมต่อความสัมพันธ์กันในระดับชุมชนท้องถิ่นที่จะต้องเข้าใจและยอมรับในอัตลักษณ์ของท้องถิ่นของตนเองและของประเทศเพื่อนบ้าน โดยเน้นการส่งเสริมให้สถาบันการศึกษาเป็นหน่วยงานหลักในการถ่ายทอดอัตลักษณ์ของชุมชน อัตลักษณ์อาเซียน และเผยแพร่วัฒนธรรมจารีตประเพณีของ

ประเทศเพื่อนบ้าน ปลูกฝังอัตลักษณ์ที่สำคัญให้แก่เด็กและเยาวชน เช่น ภาษาพูด ภาษาเขียน ภาษาท้องถิ่น การแต่งกาย การละเล่นพื้นบ้าน อาหารและขนมไทย ส่งเสริมการศึกษาและค้นคว้าถึงแหล่งที่มาของ วัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อเชื่อมโยงให้รู้สึกผูกพันเป็นหนึ่งเดียวกัน ส่งเสริม การรวมกลุ่มของประชาชนที่มีวิถีชีวิตที่แสดงถึงอัตลักษณ์วัฒนธรรม และชนบทรรมนิยมประเพณีของท้องถิ่น จัดทำเอกสารเพื่อเผยแพร่ ประวัติศาสตร์และอัตลักษณ์ของท้องถิ่น จัดทำพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านหรือ หอจดหมายเหตุ หอสมุดท้องถิ่น เพื่อเผยแพร่อัตลักษณ์ความเป็นไทย ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ระหว่างไทยและ ประเทศสมาชิกอาเซียน เช่นการจัดการแข่งขันกีฬาพื้นบ้าน

เอาละครับเราก็ได้ทำความรู้จักกับแนวทางและทิศทางในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นข้อสั่งการจากส่วนกลางเพื่อให้การพัฒนาเป็นไปในทิศทางเดียวกัน แต่อย่างไรก็ตาม ในการแบ่งกลุ่มการพัฒนาตามลักษณะของพื้นที่ ในที่นี้ไม่ได้หมายความว่าต้องเลือกเป็นอย่างไรอย่างหนึ่งเพียงกลุ่มเดียวนะครับ ลักษณะเฉพาะ อาจจะมีลักษณะรวม เช่น ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเดียวอาจจะจัดเข้า ประเด็นของกลุ่มชายแดน กลุ่มการท่องเที่ยว กลุ่มสาธารณสุขก็ได้ หรือ จะเข้าลักษณะที่หลายกลุ่มก็ได้หากมีลักษณะประเด็นที่เกี่ยวข้องกัน ผมเข้าใจว่าทางส่วนราชการที่เกี่ยวข้องคงอยากจะทำหากท่านเจอ สภาพในพื้นที่ในเรื่องต่างๆ เหล่านี้ท่านมีทางเลือกในการดำเนินงาน อย่างไรก็ตาม คล้ายๆ กับประเด็นที่เราเคยคิดมาก่อน คราวนี้ ฟังข้อแนะนำจากทางกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและคำอธิบาย เพิ่มเติมจากผมแล้ว ท่านคิดว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของท่านอยู่ใน กลุ่มเฉพาะด้านกลุ่มใดบ้างและท่านเห็นแนวทางในการดำเนินการ เตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในประเด็นใดบ้าง ผมมั่นใจว่า หากท่านเสวนาเรื่องอาเซียนกับผมมาตั้งแต่บทรแรก เมื่อจบบทนี้ท่านจะ

มีความสัมพันธ์และมีพื้นฐานการคิดเพื่อเตรียมตัวสู่การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมากมาย ไม่ต้องกังวลการจัดนิทรรศการและปักธงประจำชาติสมาชิกเพื่อรายงานผลการดำเนินการเตรียมตัวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอีกต่อไปแล้วครับ บางท่านอาจจะบ่นว่าทำไมเขาให้มาหลายกลุ่มจัง งงอย่างบนเลยนะครับ ผมเข้าใจว่าเขาต้องการหาทางเลือกที่มีความหลากหลายให้ครอบคลุมกลุ่มองค์กรปกครองท้องถิ่นให้มากที่สุด แต่จะมากอย่างไรผมขอเรียนว่าประเด็นการดำเนินการที่ส่วนกลางเขาเสนอมาไม่ได้หนีจากพิมพ์เขียวของ 3 ประชาคมที่เราเคยเสวนากันมาก่อนเลยครับ

เอาละครับเมื่อท่านมีภาพในการดำเนินการเพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนพอสมควรแล้ว ผมก็จะพาท่านลองกำหนดตำแหน่งการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในบทต่อไปครับ

ท้องถิ่นไทย

ต้องทำอะไรกับอาเซียน?

4

การวิเคราะห์ประเด็นการดำเนินงาน
เตรียมความพร้อมของ
องค์กรปกครองท้องถิ่น

การกำหนดแนวทางการพัฒนา
เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน
ไม่ยากเลยครับ
เพียงแค่หาดำแหน่งแห่งที่
แล้วกางพิมพ์เขียว
วิเคราะห์ให้ตรงกับภารกิจและสภาพการณ์ของพื้นที่
แล้ววิเคราะห์ 3 ความเชื่อมโยงอาเซียน

ท่านที่เคารพครับ ผ่านมา 3 บท ผมชวนท่านเสนาเรื่องความเป็นมาของอาเซียนตั้งแต่ยุคก่อนผู้ใหญ่ลีตีกลองประชุม โดยเริ่มต้นจากการเป็นสมาคมเมื่อปี พ.ศ. 2510 เรื่อยมาจนถึงยุคที่จะแปลงโฉมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ซึ่งมี 3 เสาและประชาคมหลักตามแบบพิมพ์เขียวมีองค์ประกอบที่จะต้องดำเนินการอยู่ 13 องค์ประกอบและองค์ประกอบทางด้านความเชื่อมโยงกันของประชาคมอาเซียน ได้แก่ ความเชื่อมโยงทางกายภาพ ความเชื่อมโยงด้านระเบียบกฎหมาย และความเชื่อมโยงด้านประชาชน ตลอดทั้งแนวทางการดำเนินงานเพื่อเตรียมความพร้อมการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนว่าแต่ละพื้นที่ จะต้องดำเนินการอย่างไรกันนะครับ คราวนี้ผมจะพาท่านที่เคารพลองวิเคราะห์เพื่อกำหนดประเด็นการพัฒนาในรายละเอียดที่ลึกลงต่อไปนะครับ

การวิเคราะห์ของเราจะแบ่งเป็น 2 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ ขั้นตอนแรกกำหนดตำแหน่งของท้องถิ่นและข้อมูลสำคัญของท้องถิ่น ขั้นตอนที่สองการวิเคราะห์แนวทางการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนขององค์กรปกครองท้องถิ่น ซึ่งจะได้พาท่านที่เคารพ ดำเนินการวิเคราะห์ตามลำดับนะครับ

ขั้นตอนที่ 1

การกำหนดตำแหน่งและข้อมูลสำคัญของท้องถิ่น

การกำหนดตำแหน่งของท้องถิ่นเป็นการกำหนดที่ตั้งขององค์กรปกครองท้องถิ่นเพื่อเป็นหน่วยในการวิเคราะห์หะครับ ทั้งนี้เนื่องจากว่าที่ตั้งของท้องถิ่นแต่ละแห่งจะมีประเด็นการดำเนินงานที่แตกต่างกัน ดังนั้นก็ต้องระบุที่ตั้งขององค์กรปกครองท้องถิ่นให้มีความชัดเจน เป็นพื้นที่ในเขตกลุ่มจังหวัดใด และอยู่ในกลุ่มขององค์กรปกครองท้องถิ่นที่อยู่ในกลุ่มพัฒนาเฉพาะพื้นที่ใดกลุ่มใดบ้าง ว่าท้องถิ่นเรามีพื้นที่อาณาเขตติดต่อเชื่อมโยงกับพื้นที่ใดบ้าง มีปัญหาและโอกาสการพัฒนาในพื้นที่อย่างไรบ้าง มีกิจกรรมทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่สัมพันธ์กับประชาคมอาเซียนอย่างไรบ้าง ท่านอาจจะใช้ตารางประกอบการวิเคราะห์ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ 1 การวิเคราะห์เพื่อกำหนดตำแหน่งและข้อมูลสำคัญ
ของท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบล ก.

พื้นที่ติดต่อ (1)	กลุ่มจังหวัดและ ทิศทางการพัฒนา (2)	กลุ่มพื้นที่เฉพาะ และ แนวทาง การพัฒนา (3)	ประเด็นปัญหา ในพื้นที่ (4)	ประเด็นศักยภาพ ในพื้นที่ (5)	ลักษณะความ มั่นคงเศรษฐกิจ สังคม (6)
ทิศตะวันออกจรด ชายแดน สปป.ลาว มี แม่น้ำโขงเป็นพรมแดน ทิศเหนือจรด อบต. ข. ทิศตะวันตกจรด อบต.ค. ทิศใต้จรด เทศบาล ง.	กลุ่มจังหวัดภาค เหนือตอนบน 2 : พัฒนาประตูการค้า, เกษตรอินทรีย์, การท่องเที่ยว ชายแดน, ฟันฟู ทรัพยากร ธรรมชาติ, ส่งเสริมวัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น	กลุ่มที่มีพรมแดน ติดกับประเทศ เพื่อนบ้าน : เชื่อมโยงระบบ สาธารณูปโภค, บริหารจัดการ สิ่งแวดล้อม, ป้องกัน โรคระบาด, พัฒนา ภาษาเพื่อการ สื่อสาร, ใ้รางวัล ปัญหาเสพติด	ยังมีปัญหาด้านความ ครบถ้วนสมบูรณ์ของ บริการโครงสร้าง พื้นฐาน, การเสื่อม สภาพของดิน, และ การลักลอบขนสินค้า ข้ามชายแดน	พื้นที่เป็นพื้นที่ ชายแดนที่สามารถ พัฒนาเป็นจุดผ่าน แดนและพัฒนาการ ค้าขายแดน ตลอดจน มีภูมิประเทศที่ สวยงามที่สามารถ พัฒนาเป็นแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์	ชุมชนมีความ เข้มแข็ง อัตราการ กระทำผิดเกี่ยวกับ ยาเสพติดและ อาชญากรรมค่อนข้างต่ำ เศรษฐกิจ ส่วนใหญ่เป็นการ เกษตร สภาพสังคม ไม่ขัดแย้ง และมี ความสัมพันธ์อันดีกับ ประชาชนประเทศ เพื่อนบ้านที่อยู่ฝั่ง ตรงข้ามแม่น้ำโขง

ท่านที่เคารพครับ ท่านอาจจะมีข้อสงสัยว่าเราจะวิเคราะห์หาตำแหน่งขององค์กรปกครองท้องถิ่นทำไม คำตอบง่าย ๆ ก็คือ เราจะได้ประเด็นในการดำเนินงานครับ ว่าเราจะพัฒนาเตรียมการเพื่อให้ท้องถิ่นของเราไปในทิศทางใด หากจะพิจารณาจากตัวอย่างการวิเคราะห์นี้ครับ โดยข้อเท็จจริงสำหรับท่านที่เคยร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจะเห็นได้ว่าข้อมูลที่เราได้จากการวิเคราะห์ตำแหน่งขององค์กรปกครองท้องถิ่นแล้วก็จะ เป็นข้อมูลชุดเดียวกัน เพียงแต่ว่าในการวิเคราะห์การเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเราเน้นที่จะมาดูเรื่องการเชื่อมโยงให้เกิดประชาคมเท่านั้นเองครับ ย้อนกลับมาที่ตารางตำแหน่งขององค์กรปกครองท้องถิ่นของเราอีกนะครับ

เพื่อจะให้เห็นภาพที่ชัดเจนยิ่งขึ้นนะครับ ผมจะขออธิบายที่มาของข้อมูลในแต่ละช่อง ช่องที่ 1 พื้นที่ติดต่อก็ได้มาจากข้อมูลในแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ระบุที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของท้องถิ่นว่ามีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ใดบ้าง ส่วนในช่องที่ 2 ก็มาจากทิศทางการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดให้ตามบทที่ 3 ในช่องที่ 3 ก็มาจากการจัดกลุ่มประเภทของท้องถิ่นตามลักษณะของพื้นที่แปดกลุ่มที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแนะนำซึ่งเราได้เสวนากันแล้วในบทที่ 3 ส่วนในช่องที่ 4, 5, และ 6 เป็นประเด็นที่ได้จากประเด็นในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของแต่ละองค์กรปกครองท้องถิ่นครับ เพราะในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นต้องมีข้อมูลปัญหา ศักยภาพ และลักษณะทั่วไปทางความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นข้อมูลพื้นฐานของแต่ละท้องถิ่นอยู่แล้วครับ

จะเห็นได้ว่าเรามีประเด็นปัญหาที่จะต้องดำเนินการแก้ไขที่สำคัญที่ระบุไว้ในตารางรวม 3 ประเด็น ได้แก่ ความไม่สมบูรณ์ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการเสื่อมสภาพของดินในพื้นที่การเกษตร และ

ด้านการลักลอบขนสินค้าข้ามแดน ส่วนโอกาสในการพัฒนาได้แก่ การค้าและการท่องเที่ยวชายแดน เอาละครับ ตอนนี้ท่านเห็นประเด็นที่จะดำเนินงานขององค์กรปกครองท้องถิ่นตัวอย่างของเราหรือยังครับ ว่าควรจะมุ่งเน้นไปในจุดใดหรือตำแหน่งใด แน่นนอนละครับ เราจะมุ่งไปสู่การค้าและการท่องเที่ยวชายแดน ตามโอกาสที่เราค้นพบ หากท่านกลับไปดูผลการวิเคราะห์ในตารางอีกที จะเห็นได้ว่าตำแหน่งขององค์กรปกครองท้องถิ่นของเราสอดคล้องกับทิศทางการดำเนินงานของกลุ่มจังหวัด และกลุ่มพัฒนาเฉพาะแล้วนะครับ

ในการวิเคราะห์ตำแหน่งในการดำเนินงานขององค์กรปกครองท้องถิ่น สามารถกำหนดประเด็นในการดำเนินงานได้ตามความเหมาะสมของแต่ละองค์กรปกครองท้องถิ่น ซึ่งอาจจะมีปัจจัยทั้งทางกายภาพ สภาพภูมิอากาศ ที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ ค่านิยมและโครงสร้างทางสังคม และนโยบายในระดับสูงขึ้นไป เอาละครับเมื่อเราได้จุดที่จะดำเนินการหรือตำแหน่งขององค์กรปกครองท้องถิ่นแล้ว ต่อไปเราก็ไปวิเคราะห์แนวทางการดำเนินงานเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนตามพิมพ์เขียวของทั้ง 3 ประชาคมและ 3 ความเชื่อมโยงนะครับ

ขั้นตอนที่สอง การวิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนา เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนขององค์กรปกครองท้องถิ่น

ในการวิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนา เมื่อได้กำหนดตำแหน่งในการพัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อมขององค์กรปกครองท้องถิ่นแล้วก็ต้องนำมาวิเคราะห์แนวทางการดำเนินงานเพื่อไปสู่ตำแหน่งในการพัฒนาเข้าสู่ประชาคมอาเซียน อย่างที่ผมได้เกริ่นไว้ข้างต้นนะครับว่าเราจะต้องกลับเข้ามาพิจารณาองค์ประกอบตาม

พิมพ์เขียวของการดำเนินการเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนทั้ง 3 ประเทศ ซึ่งมีองค์ประกอบหลักอยู่ 13 องค์ประกอบ ท่านคงจำได้ นะครับว่าเราได้ไล่เรียงรายละเอียดขององค์ประกอบทั้ง 13 องค์ประกอบ และส่วนย่อยของแต่ละองค์ประกอบมาแล้ว และเราได้ไล่เรียงองค์ประกอบ ของความเชื่อมโยงกันของประชาคมอาเซียนมาแล้วได้แก่ ความ เชื่อมโยงทางกายภาพ ความเชื่อมโยงของกฎระเบียบ และความโยง ของประชาชน เอาละครับ ผมจะลองพาท่านวิเคราะห์แนวทางการ ดำเนินงานเพื่อเตรียมความพร้อมในพิมพ์เขียวทั้ง 3 ประเทศ และ 3 ความเชื่อมโยงดังตัวอย่าง โดยจะขออธิบายไปที่ละประเทศละกัน นะครับ

การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาตามพิมพ์เขียว ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

ในการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาจะใช้พิมพ์เขียวของประชาคม การเมืองและความมั่นคงอาเซียนเป็นกรอบในการวิเคราะห์ โดยจะ พิจารณาจากองค์ประกอบทั้งหมดของพิมพ์เขียวว่ามีประเด็นใดบ้าง แล้วก็คัดเลือกองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับภารกิจขององค์กรปกครอง ท้องถิ่นมาเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงตาม องค์ประกอบของความเชื่อมโยง เพื่อให้เห็นภาพจะขอยกตัวอย่าง การวิเคราะห์นะครับ

ตัวอย่างที่ 2 การวิเคราะห์แนวทางการดำเนินการเตรียมความพร้อมสู่อาเซียน อบต. ก. ตามพิมพ์เขียว
ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน
ประเด็นการดำเนินงาน : การค้าและการท่องเที่ยวชายแดน

ประชาคม (1)	แนวทางการดำเนินงานเชื่อมโยง			
	ประเด็นการดำเนินงานของท้องถิ่น (2)	กายภาพ (3)	กฎระเบียบ (4)	ประชาชน (5)
1. การเมืองและความมั่นคง	1. ความมั่นคงในรูปแบบใหม่ (การแก้ปัญหาชายแดน) 2. การจัดการภัยพิบัติและตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉิน	เชื่อมโยงเครือข่ายสื่อสารกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	ยึดแนวทางการดำเนินงานร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ย่างเคร่งครัด	สร้างเครือข่ายป้องกันยาเสพติดในชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง
		การเชื่อมโยงเครือข่ายการสื่อสารกับหน่วยงานหลัก	จัดทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้สามารถดำเนินการนอกพื้นที่	ดำเนินการฝึกซ้อมการจัดการภัยพิบัติและการตอบสนองต่อสถานการณ์ฉุกเฉินร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ในพื้นที่

ท่านที่เคารพอาจจะสงสัยว่าเอ๊ะข้อมูลการวิเคราะห์ในตัวอย่างได้มาจากไหน เอาละครับ ตอบง่าย ๆ คือข้อมูลในช่องที่ (1) ได้มาจากเสาหลักในการดำเนินงานหรือข้อพิมพ์เขียวของแต่ละประชาคม ส่วนข้อมูลในช่องที่ (2) ได้มาจากการย้อนไปดูองค์ประกอบของพิมพ์เขียว โดยเลือกจากองค์ประกอบย่อยที่สอดคล้องกับภารกิจหรืออำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองท้องถิ่น ที่ต้องเลือกก็เพราะว่าในส่วนที่ไม่ใช่อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองท้องถิ่นเราไม่สามารถดำเนินการได้ ดังนั้น การวิเคราะห์ในส่วนนี้ต้องย้อนกลับไปดูรายละเอียดของพิมพ์เขียวนะครับ ส่วนช่องที่ (3) ที่ (4) และที่ (5) เป็นแนวทางที่เรากำหนดวิธีดำเนินงานให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการในพื้นที่ อาจจะใช้แนวทางตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น แนะนำก็ได้ครับ หากว่าประเด็นนั้นมีความสอดคล้องกัน การดำเนินงานตามประเด็นพิมพ์เขียวอาจจะไม่ได้ตอบตำแหน่งขององค์กรปกครองท้องถิ่นตัวอย่างคือ อบต.ก. โดยตรงเนื่องจากตำแหน่งที่เรากำหนดไว้โดยเนื้อหาหลักจะอยู่ในพิมพ์เขียวของประชาคมเศรษฐกิจครับ

สรุปให้เห็นแนวทางตามพิมพ์เขียวที่เราได้มาจะเห็นได้ว่าในพิมพ์เขียวเสาประชาคมการเมืองและความมั่นคงของ อบต. ก. เราได้ 6 แนวทางการพัฒนาแล้วครับ ท่านลองวิเคราะห์แนวทางการดำเนินงานในประชาคมการเมืองและความมั่นคงของหน่วยงานของท่าน นะครับว่าเบื้องต้นท่านได้กี่แนวทาง บทนี้ว่าด้วยเรื่องเทคนิคครับ อาจจะซับซ้อนบ้าง แต่ก็คิดว่าไม่เกินความสามารถของท่านในการวิเคราะห์อยู่แล้ว เราไปดูการวิเคราะห์ในพิมพ์เขียวประชาคมเศรษฐกิจดีมีัยครับ

การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาตามพิมพ์เขียว

ประชาคมเศรษฐกิจ

ในการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาจะใช้พิมพ์เขียวของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเป็นกรอบในการวิเคราะห์ โดยจะพิจารณาจากองค์ประกอบทั้งหมดของพิมพ์เขียวว่ามีประเด็นใดบ้าง แล้วก็คัดเลือกองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับภารกิจขององค์กรปกครองท้องถิ่นมาเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงตามองค์ประกอบของความเชื่อมโยง กล่าวคือ ในการวิเคราะห์ก็จะดำเนินการในลักษณะเดียวกันกับการวิเคราะห์ตามพิมพ์เขียวประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน เพื่อให้เห็นภาพจะขอยกตัวอย่างการวิเคราะห์นะครับ

ตัวอย่างที่ 3 การวิเคราะห์แนวทางการค้าเห็นการเตรียมความพร้อมสู่อาเซียน ออบต. ก.
ตามพิมพ์เขียวประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ประเด็นการค้าเห็นงาน : การค้าและการท่องเที่ยวชายแดน

แนวทางการค้าเห็นงานเชื่อมโยง				
ประชาคม (1)	ประเด็นการค้าเห็นงานของท้องถิ่น (2)	กายภาพ (3)	กฎระเบียบ (4)	ประชาชน (5)
1. เศรษฐกิจอาเซียน	1. การเคลื่อนย้ายสินค้าเสรี	พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการขนส่งสินค้าและกระจายสินค้า	อำนวยความสะดวกในทางขออนุมัติอนุญาตการค้าเห็นงานที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองท้องถิ่น	พัฒนาความสัมพันธ์ผู้ประกอบการในพื้นที่เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือ
	2. การคุ้มครองผู้บริโภค	การจัดตั้งสำนักงานคุ้มครองผู้บริโภคในพื้นที่	พัฒนาประสิทธิภาพและการประชาสัมพันธ์ของภาคีคุ้มครองผู้บริโภคให้ความรู้ความรวดเร็วและเป็นธรรม	เผยแพร่ระเบียบกฎหมายและสิทธิในการได้รับความคุ้มครองของผู้บริโภคให้แก่ผู้นำยและผู้บริโภคอย่างทั่วถึง
	3. การพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและย่อม	สนับสนุนการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน, การพลังงาน และข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ประกอบการ	อำนวยความสะดวกด้านการอนุญาตและการชำระค่าธรรมเนียมภาษีอากรและการจัดการทรัพย์สินทางปัญญา	ส่งเสริมความเข้มแข็งของเครือข่ายผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและย่อม
	4. อาหาร เกษตร ป่าไม้	สนับสนุนระบบขนส่งพลังงานและระบบชลประทานในพื้นที่เกษตรให้เพียงพอ	สนับสนุนระบบขนส่งพลังงานและระบบชลประทานในพื้นที่เกษตรให้เพียงพอ	จัดตั้งเครือข่ายผู้ผลิตผลิตผลทางการเกษตรเพื่อร่วมมือพัฒนาการเกษตรให้ก้าวหน้าและยั่งยืน

เอาละครับท่านที่เคารพครับ มาถึงตอนนี้ท่านก็คงจะเห็นได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้นนะครับว่าการวิเคราะห์แนวทางการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจขององค์การปกครองท้องถิ่นเราต้องคำนึงถึงระดับความรับผิดชอบ ดังนั้นประเด็นหลักของเราจึงเน้นเรื่องการสร้างความเข้มแข็งภายในหรือเรื่องของการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันนะครับ จากตัวอย่าง อบต.ก. ต้องการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมีตำแหน่งแห่งที่ของตนที่จะเป็นส่วนร่วมของประชาคมอาเซียนคือการเป็นแหล่งการค้าและการท่องเที่ยวชายแดน ดังนั้นเมื่อเราพิจารณาวิเคราะห์ตามประเด็นพิมพ์เขียวก็จะสามารถกำหนดประเด็นการพัฒนาได้สอดคล้องกับแนวทางที่กำหนดไว้ในพิมพ์เขียวอย่างตรงประเด็นครับ

ขอย้ำอีกครั้งนะครับ การวิเคราะห์แนวทางการดำเนินงานเตรียมความพร้อมเราเอาพิมพ์เขียวเป็นตัวตั้งแล้ววิเคราะห์แนวทางใน 3 ความเชื่อมโยงตามประเด็นการดำเนินงาน หรือตำแหน่งขององค์การปกครองท้องถิ่นที่มุ่งจะพัฒนาไปให้สำเร็จสอดคล้องตามศักยภาพของแต่ละพื้นที่ ดังนั้นแนวทางที่วิเคราะห์ได้จะมีความหลากหลายไปตามสภาพของสภาวการณ์แต่ละพื้นที่ ท่านที่เคารพครับ ผมว่าตอนนี้ท่านน่าจะมีความเข้าใจในวิธีการกำหนดแนวทางพอที่จะไปสู่การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาตามพิมพ์เขียวในประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนแล้วนะครับ

การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาตามพิมพ์เขียว ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

ในการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาเราจะใช้พิมพ์เขียวของประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนเป็นกรอบในการวิเคราะห์ โดยจะพิจารณาจากองค์ประกอบทั้งหมดของพิมพ์เขียวว่ามีประเด็นใดบ้าง แล้วก็คัดเลือกองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับภารกิจขององค์กรปกครองท้องถิ่นมาเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงตามองค์ประกอบของความเชื่อมโยง เพื่อให้เห็นภาพคล้ายๆ กับสองประชาคมที่ได้ทำการวิเคราะห์มาแล้ว ผมจะขอยกตัวอย่างการวิเคราะห์เลยนะครับ

ตัวอย่างที่ 4 การวิเคราะห์แนวทางการดำเนินการเตรียมความพร้อมสู่อาเซียน อบต. ก.
ตามพิมพ์เขียวประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน
ประเด็นการดำเนินงาน : การค้าและการท่องเที่ยวชายแดน

แนวทางการดำเนินงานเชื่อมโยง					
ประชาคม (1)	ประเด็นการดำเนินงานของท้องถิ่น (2)	กายภาพ (3)	กฎระเบียบ (4)	ประชาชน (5)	
1.สังคมและวัฒนธรรมอาเซียน	1. ให้ความสำคัญกับการศึกษา	ดำเนินการศึกษาทั้งในระดับ อบ.บ.บ. โดยสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานและวัสดุครุภัณฑ์ที่เพียงพอต่อการจัดการศึกษา	จัดทำข้อตกลงความร่วมมือทางการศึกษากับสถานศึกษาอื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนบุคลากรทางการศึกษาและอุปกรณ์ทางการศึกษา	จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของนักเรียนและครูผู้สอนของสถานศึกษาทั้งในและต่างประเทศ	
	2. การเพิ่มศักยภาพในการควบคุมโรคติดต่อ	การเชื่อมโยงเครือข่ายการสื่อสารกับหน่วยงานหลักและท้องถิ่นของประเทศเพื่อนบ้าน	จัดทำข้อตกลงความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันโรคร่วมกันกับท้องถิ่นประเทศเพื่อนบ้าน	จัดประชุมเชิงปฏิบัติการและซักซ้อมแนวทางป้องกันโรคระบาดร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและท้องถิ่นของประเทศเพื่อนบ้าน	
	3. มลพิษจากของเสียที่มีพิษข้ามแดน	เตรียมความพร้อมสถานที่บำบัดของเสียที่มีพิษให้ถูกสุขลักษณะ		ดำเนินการตรวจสอบการลักลอบขนย้ายขยะพิษอย่างเข้มงวด	สื่อสารให้ประชาชนชนและผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยวทราบและแจ้งข่าว
	4. การตระหนักรู้และความรู้สึกของการเป็นประชาคมอาเซียน	อนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงกันท้องถิ่นประเทศเพื่อนบ้าน		ผ่อนปรนลดค่าธรรมเนียมในการเข้าชมสถานที่ทางและแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม	จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรมและการท่องเที่ยวกับท้องถิ่นประเทศเพื่อนบ้าน

หลายท่านอาจจะมีความขึ้นมาในใจนะครับ ที่ผมยกตัวอย่างในพิมพ์เขียวด้านสังคมและวัฒนธรรม เกี่ยวกับการการค้าและการท่องเที่ยวชายแดนอย่างไร ก็ขอเรียนว่าอย่างนี้นะครับ ในเสาของประชาคมสังคมและวัฒนธรรมต้องการให้คนมีความเข้าใจกันและไว้วางใจซึ่งกันและกัน เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีเท่าเทียมกัน ดังนั้น ไม่ว่าจะการศึกษา การควบคุมโรคติดต่อ การควบคุมของเสียมีพิษ และการสร้างความรู้สึกร่วมกันเป็นประชาคมอาเซียนร่วมกันเป็นประเด็นที่จะส่งเสริมให้มีการค้าและการท่องเที่ยวในบริเวณชายแดนครับ ท่านที่เคารพครับ ก็ดังที่เราเคยเสวนากันไว้ครับ การดำเนินการตามพิมพ์เขียวในประชาคมหนึ่งอาจจะเกี่ยวพันกับอีกประชาคมหนึ่งก็ได้ ไม่จำเป็นต้องแยกกันเด็ดขาดเสมอไปครับ เอาละครับต่อไปนี้ท้องถิ่นเราคงมีแนวทางในการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้สมบูรณ์ตรงเป้าตรงประเด็นมากขึ้นนะครับ เพราะที่เราวิเคราะห์เป็นตัวอย่างคร่าวๆ ของ อบต. ก. แล้ว ยังได้แนวทางการเตรียมตัวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่สามารถนำไปปฏิบัติได้ถึง 30 แนวทางเลยครับ แต่อย่างไรก็ตาม นิทรรศการกับธงชาติประเทศสมาชิกที่เคยทำไว้ก็ยังสามารถใช้ได้ต่อครับ

ที่ได้ยกตัวอย่างมาเป็นตัวอย่างขององค์กรปกครองท้องถิ่นที่มีที่ตั้งติดกับชายแดนประเทศเพื่อนบ้านนะครับ แล้วถ้าหากเป็นองค์กรปกครองที่อยู่ในกลุ่มอื่นๆ ตามการแบ่งกลุ่มตามคำแนะนำของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จะทำอย่างไรครับ ตอบง่ายๆ เลยนะครับ ก็ทำการวิเคราะห์ในลักษณะเดียวกัน โดยการวิเคราะห์ตำแหน่งขององค์กรปกครองท้องถิ่นตามขั้นตอนที่ 1 หาประเด็นโอกาสที่สำคัญในการพัฒนาก่อน แล้วจึงมาดำเนินการวิเคราะห์เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาตามองค์ประกอบของพิมพ์เขียวในแต่ละประชาคมเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับตำแหน่งและสภาพการณ์ของแต่ละท้องถิ่นตามขั้นตอนที่ 2 ครับ และเมื่อท่านได้แนวทาง

การดำเนินการเตรียมความพร้อมตามองค์ประกอบพิมพ์เขียวทั้ง 3 ประชาคมแล้วท่านก็สามารถที่จะนำแนวทางการดำเนินงานไปเข้าสู่ระบบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อกำหนดเป้าประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด และโครงการในรายละเอียดตามกระบวนการวางแผนขององค์กรปกครองท้องถิ่นต่อไป ผมขอจบการเสวนาเรื่องอาเซียนไว้เพียงเท่านี้ครับ เห็นมั้ยครับว่าการกำหนดแนวทางการพัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนไม่ยากเลยครับ เพียงแค่หาตำแหน่งแห่งที่ แล้วกางพิมพ์เขียว วิเคราะห์ให้ตรงกับภารกิจและสภาพการณ์ของพื้นที่ แล้ววิเคราะห์ 3 ความเชื่อมโยงอาเซียน ก็จะได้แนวทางการดำเนินการที่จะนำเข้าไปสู่ระบบการวางแผนงานงบประมาณเพื่อดำเนินการต่อครับ ขอทุกท่านมีความสุขในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนอย่างเต็มภาคภูมิครับ

บรรณานุกรม

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ (2556). คำศัพท์เศรษฐกิจอาเซียน.
นนทบุรี: ศูนย์บริการข้อมูลประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ (2555). **AEC Fact Book: One Vision,
One Identity, One Community**. นนทบุรี: ศูนย์บริการข้อมูลประชาคม
เศรษฐกิจอาเซียน

กรมอาเซียน (2556). **58 คำตอบ สู่ประชาคมอาเซียน 2558**. กรุงเทพฯ:
Page Maker Co.Ltd

กองอาเซียน 3 กรมอาเซียน (2554) **แผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยง
ระหว่างกันในอาเซียน**. กรุงเทพฯ: บริษัท คาริสมา มีเดีย จำกัด

ไชยวัฒน์ คำชู และณัชชาภัทร อุ่นตรงจิตร (2555). **ประชาคมอาเซียนกับการ
ปกครองท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ: บริษัท ส เจริญ การพิมพ์ จำกัด

ดร.ไพบูลย์ โพธิ์สุวรรณ

ตำแหน่ง

- ผู้จัดการหลักสูตรประกาศนียบัตรและสัมฤทธิ์บัตร การวางแผนพัฒนาท้องถิ่นแบบบูรณาการ สถาบันพระปกเกล้า
- นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ ส่วนวิจัยและพัฒนา สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

การศึกษา

- ปริญญาเอก ด้านรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- ปริญญาโท ด้านการวางแผน จาก Montana State University ประเทศสหรัฐอเมริกา
- ปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ประกาศนียบัตรการวางแผนด้านขนส่งและสิ่งแวดล้อม จาก University Phillipines และ University of Sydney

ประสบการณ์ทำงาน

- หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์ สำนักบริหารยุทธศาสตร์ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง 2
- นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
- หัวหน้ากลุ่มงานนโยบายรัฐวิสาหกิจ ส่วนนโยบายเมืองและโครงสร้างพื้นฐาน สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
- วิทยากรและผู้ประสานงาน (ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย) ประจําโครงการการจัดการพัฒนาเมือง (โครงการความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี)
- วิทยากรต้นแบบของโครงการวิทยากร Train the Trainer เรื่องการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

หนังสือนี้ได้บูรณาการองค์ประกอบที่เป็นหลักการ ข้อเสนอแนะจาก ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและกำกับดูแลการดำเนินงานขององค์กร ปกครองท้องถิ่น และการวิเคราะห์ตำแหน่งหรือสถานะของท้องถิ่น ที่จะดำเนินการพัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคม อาเซียน โดยนำแนวทางการเตรียมความพร้อมระดับอาเซียน ตามพิมพ์เขียวการดำเนินงานทั้ง 3 ประชาคมและความเชื่อมโยง ทั้ง 3 องค์ประกอบ และนำแนวทางการดำเนินงานที่กรมการ ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดให้ดำเนินการแล้ววิเคราะห์ สภาพการณ์ในท้องถิ่นเพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินงานเตรียม ความพร้อมในการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครอง ท้องถิ่นให้สอดคล้องบูรณาการกันทั้ง 3 ส่วน

สถาบันพระปกเกล้า

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษาฯ
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 5
เลขที่ 120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210
โทรศัพท์ 0-2141-9563-77
โทรสาร 0-2143-8175
www.kpi.ac.th

ท้องถิ่นไทย ต้องทำอะไรกับอาเซียน?

ISBN : 978-974-449-778-9

9 789744 497789

ราคา 58 บาท